

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

MA ULNEK ÖSSZE

Az északi államok fejedelmei értekezletre Stockolmban és ezen a tanácskozáson résztvesz a finn államfő is. Ez a körülmény azt bizonyítja, hogy sősorban Finnország függetlenségének és területi épségének kérdése foglalkoztatja majd az összejövetel résztvevőit azon tárgyalások kapcsán, melyeket Moszkva kezdeményezett, valószínűleg a balti államokhoz hasonló megállapodások létesítése érdekében. Finnországban nagy az aggodalom az orosz követelések miatt, bár azok természetéről még misem került nyilvánosságra. Kézenfekvő a feltevés, hogy az oroszok inn területen is szeretnének támpontokat létesíteni, amint az a balti államoknál történt. Bizonyos, hogy ilyen követelés előterjesztése és még inkább kényszerű teljesítése beleütközik az állami felségjogokba, de az újabkori történelem eseményei megtanítottak, hogy a gyakorlatban sok minden válik lehetségessé, ami az eddig ismert nemzetközi jogszabályok értelmében ismeretlen és teljesíthetetlen volt. Így történt ez a balti államoknál és ez az eset később megismétlődni Finnországgal kapcsolatban is. Moszkva állítólag területi kárpótlásra hajlandó igényeinek teljesítése érdekében. Az ország keleti részén orosz fennhatóság alatt van Karélia, melynek lakói rokon nép a finnekkel. Ezt a területet, vagy ennek a területnek egy részét lenne hajlandó Oroszország átengedni Finnországnak, ha beleegyeznek tengeri és szárazföldi támpontok létesítésébe finn területen. Csereakció lenne ez, hasonló ahhoz, amelyet Moszkva Litvániával létesített, amikor Vilnát és környékét átengedte a litvánoknak. Minden állam és nemzet örül természetesen, ha a szomszédságában lakó nemzettestvérei a területtel együtt visszakerülnek az anyaországhoz, de az annak nem szabad túlmagasnak lennie. Hogy az engedelmények, melyeket a lettek, észtek, litvánok kaptak és a finnek talán kapni fognak, megéri-e az árat, azt a jövő lesz hivatott eldönteni. A balti államok az orosz kolosszussal szemben kényszerhelyzetben vannak és a kényszerhelyzetnek ez a kihasználása új elméletet teremt a nemzetközi jog terén. A jog mindig többé-kevésbé hatalmi viszonyok függvénye, de mindenképpől áll az igazság eszményi diadalának követelménye. Az igazság és a jog összeütközése olyan konfliktusok szülője, melyek a társadalmi együttélés egészére éreztetik hatásukat. Reméljük kell, hogy a hatalmi tényezők eredményeként megszülető jog és az igazság szempontlansága közötti harmonia ezúttal is helyreáll.

Az északi államok vezetőinek mostani értekezlete ezen eszményi cél érdekében is áll. Félhivatalos hírek szerint saját helyzetük megbeszélése mellett olyan határozatot készülnék hozni, hogy felkérjük Olaszországot és az Északamerikai Egyesült Államokat, indítsanak mozgalmat a háborús állapot megszüntetése érdekében. A mai helyzet az, hogy Németország hadállapotban van Angliával és Franciaországgal. A nyugati fronton csatározások folynak az előőrsők között, a tengereken kereskedelmi hajókat süllyesztenek el, vagy fognak el kölcsönösen, a levegőben felderítő repülések folynak mindkét részről és lehetetlen észre nem venni, hogy a németek hadműveleteikkel mintha kímélnék a franciákat és háborús felkészültségük inkább az angolok ellen irányulna. Légi bombázások sem német, sem francia, vagy angol városok ellen nem irányulnak. A felderítő repüléseken kívül arra szorítkoznak, hogy az angolok röpédulákat dobhassanak a német terület fölé, a németek támadásai pedig az angol hadihajókat célozzák. A nagy anyagi veszteségek mellett eddig semmi olyan nem történt a hadszíntereken, ami jövőre lehetetlen nem lenne, ami a béke helyreállítását lehetetlenné tenné. Ma még, amikor a Maginot- és a Siegfried-vonalon csak farkasszemet

Az ország hódolatát tolmácsolták Öfelsége Carol király előtt

Bucurestiből jelentik: Az Ateneul Romanban lezajlott nagyarányú ünnepség után a társadalom minden rétegének képviselőjéből alakult bizottság a királyi palotába ment, hogy az ország hódolatát tolmácsolja öfelsége előtt. Annak ellenére, hogy ez a fogadás nem volt bevéve a programba, öfelsége fogadta a Válcovici professzor, a Nemzeti Ujjászületés Frontja vezértitkárának vezetése alatt jelentkező bizottságot. A küldöttségben a következő személyiségek vettek részt: Gh. Apostoleanu, Herescu

professzor, Enescu Gh., Baiesi Petre, Gitescu I., Vantu I. G., Gherman Eftimie, Tautu, Iacobescu, Geamanu, Grigorovici szenátor, Schileriu mérnök, Sandulescu Al. az újságíró szindikátus elnöke, Georgescu Delafraș, Radulescu mérnök s Oreșeanu tanár. Válcovici professzor jókívánságait fejezte ki öfelsége előtt a front nevében. Öfelsége megköszönte a jókívánságokat, utána pedig elbábelgett a küldöttség tagjaival és felvilágosítást kért az országban uralkodó állapotokról.

Megkezdődött a nagy offenzívát bevezető harc

Kiszorították a franciákat német területről
Német repülők sikeres támadása egy
angol kikötőben

Több mint egymillió német katona vett részt a hétfői támadásban

Rómából jelentik: A reggeli olasz lapok hangsúlyozzák, hogy a Moseltől keletre történt német támadás és a nap folyamán a skóciai tengerpartok ellen végrehajtott első német légi támadással megkezdődött a komoly háború. A lapok azt írják, hogy ezek a nagyobb támadások arra mutatnak, hogy a nemzeti szocialisták gyors cselekvésre határozták el magukat. (Dunaposta.)

Útnak indult a második német buvárhajóraj

Londonból jelentik: A lapok szerint az angol tengernagyi hivatal azon a véleményen van, hogy a német hadvezetés a második német tengeralattjárórajt bocsátotta útnak. Ennek a rajnak egységei 12.000 mérföldnyi utat tehetnek anélkül, hogy készleteiket ki kellene egészíteni. (Dunaposta.)

Francia földre léptek a német csapatok

Rómából jelentik: Olasz lapok jelentései szerint a tegnapi német támadásban háromnegyedmillió német katona vett részt. Úgy mondják, hogy a tegnapi támadás csak kezdet volt és rövidesen megindul az általános offenzíva. Londonból érkezett jelentések szerint az angol fővárosban háborús légkör uralkodik, állandóan újabb támadásokat várnak, úgy légitámadást, mint tengerit. Párisban is érzik, hogy jön a vihar és ezért állítólag az egész határsávot kiürítették. A tegnapi nagyobb lendületnek eredményeképpen — az olasz lapok hírei szerint — egyes német csapatok már francia földre kerültek. (Dunaposta.)

néznek egymással az ellenfelek, amikor a szenvedélyeket nem korbácsolják fel a hősi halottak véres árnyainak kísértetei, nem beszélhetünk harci sikerekről és kudarcokról, könnyebb megtalálni azt a síkot, melyen az ellenfelek közötti ellentétet kiküszöbölhetők és a béke helyreállítható. Bizonyára ez a meggondolás vezet az északi államok alkotmányos tényezőit is, amikor a két teljesen semleges nagyhatalmat késztülnék felkérni a béke közvetítésére.

A béke valamennyi államnak és nemzetnek egyformán érdeke, hadviselőeknek és semlegeseknek egyaránt. A háború az egész emberiség erkölcsi és gazdasági érdekeit veszélyezteti. Ezt a tényt szögezte le a Panama-értekezlet is. Egy egész világrész ilyen félre nem érthető és félre nem magyarázható állásfoglalása figyelemre méltó azok számára, akik még ma is a háborúnak minél több államra való kiterjesztésére törekcsenek. Az amerikai népek is tisztában vannak vele, hogy a semlegességi törvény felfüggesztése, vagy megváltoztatása nem jár előnyökkel rájuk nézve, hanem csak a hadiszer-

gyárosok zsebeit tömné meg véren szerzett haszonnal. A háború értelmetlen voltát nemcsak Hitler nagy beszéde világította meg, hanem azóta számtalan nemzetközi megnyilvánulás és a semleges sajtónak légiónyi cikke. Tudják, hogy mielőtt még a háború akár Anglia, akár Németország gazdasági életét súlyosan fenyegetné, a semleges államok gazdasága romokban heverne. A véres háború vértelen következményei tehát a semlegeseket is fenyegetik. A német vezér békeajánlatából bennünket az a javaslat érdekel elsősorban, mely szerint az európai népek nagy családjának rendezett, békés és mindnyájukra nézve áldásos együttélést kell biztosítani. Anglián és Franciaországon, nem kevésbé a semleges hatalmakon a sor, hogy ennek a célnak megvalósítása érdekében kezdeményező lépéseket tegyenek és konkrét javaslatokkal álljanak elő. Az északi államok tanácskozása ma kezdődik és ennek küszöbén Európa és az egész világ nemzeteinek szívében új reménysugarak gyúlnak. Adja a Mindenható, hogy ezek a remények valóra is váljanak.

NEURALGIA
FEJFAJÁS
HÜLES ELLEN

ANTINEURALGIC

JANOL

Kapható gyógyszerárakban
és drogueriákban

Nagy ünnepléssel fogadták a Royal Oak elsüllyesztőjét

Berlinből jelentik: A Német Távírtai Iroda jelentése szerint most, hogy szerencsésen visszatért az a német tengeralattjáró, amely megtorpedozta a Royal Oakot és a Repulse angol csatahajókat, lehetővé vált a hivatalos jelentés kiadása ennek a támadásnak közelebbi körülményeiről is. Print német sorhajóhadnagy tengeralattjárójával behatolt a Scapa-flovi tengeröblébe és az itt horgonyzó angol hadihajók közül a Repulsera és a Royal Oak csatahajókra torpedókat lőtt ki. A tengeralattjáró parancsnokának és legénységének erőfeszítései arra vezettek, hogy az azonnal megkezdődött heves üldözés ellenére

Angol kikötőt támadtak a német repülők

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnokság jelenti: A francia csapatok tegnap kiürítették erődítményeink előtt lévő, általuk eddig megszállva tartott területek nagy részét és a határra, vagy a határon túlra mentek vissza. — Az angol tengeri haderőket tegnap ismét sikerült megtámadni. Légi haderőnk több raja, amelyek nehéz bombavetőkkel voltak felszerelve, a skóciai partok mentén az angol hajóhad több egységét fedezték fel és az angol hadihajók közül kettőt a legnagyobb bombatámadás ért. Ezt az eredményt az ellenséges légvédelmi tüzérség és az ellenséges vadászpilóták heves védekezés ellenére is sikerült elérni. Légvédelmünk tegnap öt ellenséges repülőgépet lőtt le, köztük két angolt. Az egyik német tengeralattjáró parancsnoka jelenti, hogy a Royal Oak és a Repulse cirkáló a Scapa-flovi kikötőben torpedózták meg. Az Északi-tengeren és a Balti-tengeren a kereskedelmi háborút a legutolsó héten is eredményteljesen folytattuk. Angol forrásból eredő jelentés szerint október 13-tól 15-ig hét gőzöst elsüllyesztettünk el az Atlanti Óceánon, amelyeknek úrtartalma 53.396 tonna volt. Ezek között van az Emir Miguet nevű legnagyobb francia tartályhajó. (Radiopress.)

A REPULSE MEGTORPEDÓZÁSA SÚLYOS KÁRT JELENT

Rómából jelentik: A Firth of Forth öböl elleni német repülőrajok támadása az olasz fővárosban nagy érdeklődést keltett. A Messagero kiemeli, hogy a német légitámadás akciója annál vakmerőbb, mert az éjfély nappal történt. Ez a támadás ismét bebizonyította a német légi erők átütő teljesítményét. Megemlíti azután a lap, hogy a Repulse angol páncélos cirkáló megtorpedozása igen nagy kárt jelentett az angol tengerészet szempontjából. Az angol tengerügyi

Az első angol-német légi ütközet

Londonból jelentik: (Rador.) A Reuter ügynökség jelenti: A Mohawk torpedórombola közelében bomba robbant, amelynek következtében 35 tengerész meghalt. A 14 repülőgépből álló német rajból az angol hadirepülőgépek négyet lelőttek. Ez volt az első találkozás az angol és a német légihaderők között a May sziget közelében a Firth of Forth kikötő bejáratá előtt. A német repülőgépek delután 2 óra 36 perckor kezdték meg támadásukat. Egy ellenséges gépet nyomban lelőttek és néhány perccel később a második gép lángba borulva Dalkéikh közelében a tengerbe zuhant. A harmadik gép egy negyedórával ezután a Crail kikötő mellett zuhant a vízbe, a negyedik gépet pedig üldözés közben semmisítették meg.

KEDDEN MEGISMÉTLŐDÖTT A FIRTH OF FORTH ELLENI TÁMADÁS

Londonból jelentik: Német repülőgépek

sikerült kivonni magukat az angol ellentámadás elől. A tengeralattjáró kedden reggel 9 órakor befutott az egyik német kikötőbe. Raeder német tengeri parancsnok a tengeralattjáró parancsnokának és legénységének üdvözlésére szintén a német kikötőbe utazott. Hitler birodalmi vezér Doenitz kapitányt, a német tengeralattjárók parancsnokát ezen fegyvernem körül szerzett érdemei elismerésül tengeraggyá léptette elő, míg Roeder tengeri parancsnokának és legénységének, amely a Royal Oakot és a Repulset megtorpedozta, a Vaskereszt első és másodosztályú érdemjeleit adta. (Radiopress.)

hivatal — mondja a Messagero — ezúttal ismét megkísérelte azt, hogy az angol tengerészet súlyos veszteségeit legalább részben eltilkolja. (Radiopress.)

ANGOL CÍFOLAT A REPULSE SÉRÜLÉSÉRŐL

Londonból jelentik: A Repulse cirkáló elsüllyesztéséről kiadott német híradást az angol admirális megcáfolta és ezzel kapcsolatban a Daily Telegraph az alanti magyarázatot közli: Annak, hogy a német haditengerészeti parancsnokság a Repulse elsüllyesztéséről hírt terjeszt, az egyik oka az, hogy közvetve akar információhoz jutni a brit flotta mozdulatairól. Amikor a hadiflotta a nyílt tengeren tartózkodik, rádióállomásai nem működnek és, ha a német tudósításokot nyomban megcáfolják, abból következtetni lehet arra, hogy összeköttetésben áll az admirálisal és nincs a nyílt tengeren. Eppen ezért könnyen lehetséges a jövőben az ilyen német állításokat nem fogják megcáfolni, hanem csak tényekkel fogják az ellenkezőt bebizonyítani. (Rador.)

AZ EMBERVESZTESÉGET BEISMERI AZ ANGOL ADMIRALITÁS

Londonból jelentik: Az angol lapok mely sajnálkozásnak adnak kifejezést az embervesztések miatt, amelyek a német repülőgépek bombaszilánkjai miatt következtek be. Megállapítják azt a tényt, hogy közvetlenül egyetlen angol hadihajót sem ért találat, ami a légháritó berendezések erejét és sikerét igazolja. A Daily Mail azt írja, hogy az angol légitámadást elhárító szervezet diadalmasan került ki az első háborús kísérletből. A Daily Telegraph szembeállítja az angol repülők kiel támadásának eredményét a német repülők jelentéktelen eredményeivel. (Rador.)

kedden délután újból megjelentek a Firth of Forth öböl felett. A környéken a régiadó 18 percig tartott. Az újabb támadásról és annak eredményeiről a részletek még hiányoznak. Bizonyos azonban, hogy a mai nap folyamán hat angol városban volt légiadó.

A magyar orvostanhallgatók számarányának biztosítását kérték Dragomir Silviu dr. minisztertől

Bucurestiből jelentik: A magyar képviselők felkeresték Dragomir Silviu dr. kisebbségiügyi minisztert, akit arra kértek, hogy az ország egyetemlein az orvosi fakultásokon biztosítsák a

magyar hallgatók számarányát. A kisebbségiügyi miniszter a kedvező elintézkedést helyezte ki látásba

ELSÜLLYEDT ANGOL KERESKEDELM HAJÓ

Londonból jelentik: A Sheatos 3.677 tonnás kereskedelmi hajót az Atlanti-óceánon elsüllyeszték. A hajó legénységét sikerült megmenteni, egyik délangiai kikötőbe szállítani. (Rador.)

EDINBOURGHÓL LÁTTAK A KIKÖTŐ LÉGHARCOT

Londonból jelentik: A német repülőgépmadási áldozatai között van a Mohawk cirkáló parancsnoka is. A Reuter ügynökség jelentése szerint a támadás olyan gyorsan következett, hogy egyes városokban, mint Edinburgban, nem is alarmizáltak a lakosságot, annyira, hogy sokan az utcákon nézték végig a levegőben játszódó harcot. (Rador.)

Londonból jelentik: Kedden délelőtt 11 óra körül Hull és Bridlington városokban légitámadás történt. (Rador.)

Megkezdődik a német offenzíva

Rómából jelentik: A Havas jelentése szerint az olasz lapok megállapítják, hogy a nyugati fronton 800 ezer embert összpontosítottak a németek egyben pedig rámutatnak arra, hogy hatalmas számú harcokcsoportok össze a Saar vidékén. Mindebből az tűnik ki, hogy a németek nagyarányú madást készítenek elő a Maginot vonal ellen. (Rador.)

Amszterdamból jelentik: (Rador.) A Nieuw Rotterdamsche Kourant berlini tudósítója jelenti, hogy Hitler kancellár rövidesen a nyugati frontot teszi át főhadiszállásává. A lap szerint ez már a jövő héten bekövetkezik.

STRASSBURGOT KIÜRITETEK

Milánóból jelentik: A Stampa párisi jelenti, hogy Hitler kancellár rövidesen a nyugati frontot teszi át főhadiszállásává. A lap szerint ez már a jövő héten bekövetkezik.

A FRANCIAK ELHAGYTAK A NÉMET TERÜLETET

Párisból jelentik: A francia nagyvezér hivatalos jelentése a következőket mondja: Helyi idő szerint október 1-én délután 3 órakor a Saartól keletre lévő 30 kilométeres vonalszakaszon a németek heves tüzérségi támogatással második nagy támadásukat indították meg. Könnyű, előretolt csapatok feladatuknak megfelelően harcolva, vonultak vissza. Az említett vonalon tüzérségünk megalloította az ellenség támadását. A francia parancsnokság 15 nappal előbb látva ez eseményt ilyen fordulatát, elhatározta, hogy más helyen használja fel azokat a francia hadosztályokat, amelyek a német területen megindított offenzíva céljából vetett a harcra annak idején, hogy így közvetve könnyítsen a lengyel csapatok helyzetén. Ezek a csapatmozdulatok október 3-án vették kezdetüket és azóta csak a felügyelettel megbízó könnyű egységek voltak érintkezésben az ellenséggel.

A német támadás visszaverése során 20 tankot megsemmisített a francia tüzérség. (Radiopress.)

SZABADSÁGOLÁSOK A FRANCIA HADSEREGBEN

Párisból jelentik: A Havas távírtai ügynökség közli: Annak érdekében, hogy az ország gazdasági élete ne szenvedjen semmilyen sem hiányt, azokat a katonákat, akik ma már nem nélkülözhetetlenek a területi hadseregben, Daladier miniszterelnök határozata alapján október 20-tól kezdődően hazába bocsátják. Elsősorban az 1930-31-es korosztályhoz tartozó altiszteket és legénységi állománybelikeket küldik haza. (Rador.)

NINCS TÖBB BÉKEKISÉRLET

Koppenhágából jelentik: A Nacional Tiden berlini tudósítója azt közli, hogy Hitler máris nem bízik a semlegesek által, a béke érdekében való közbenjárásnak. Eppen ezért parancsot adott, hogy a nagy offenzíva megkezdődjön. A kancellár hétfőn hosszasan tanácskozott a lég- és tengerészeti haderők parancsnokaival. (Rador.)

FINNORSZÁG ELLENJAVASLATOT TESZ A SZOVJETNEK

**Az orosz követelés a stockholmi konferencia előtt
Eredménytelen maradt Saracioglu 23 napos
moszkvai tartozkodása**

Stockholmból jelentik: Jól értesült svéd kö-
ök az orosz-finn helyzetet komolynak tartják,
e nem hiszik, hogy a helyzet áthidalhatatlan.
z a tény, hogy hivatalos körökben titkolják
Szovjet követeléseket, arra mutat, hogy a kér-
ést tárgyalások útján kívánják rendezni. Hír
szerint Finnország kész lenne ellenjavaslatokat
időlegesen, amelynek tartalma a stockholmi ál-
amfői értekezlettől függ. A stockholmi értekez-
etnek különben az a célja, hogy ezzel is kifeje-
ést adjanak annak az elhatározásnak, hogy az
szaki államok az orosz követelések kérdésében
gyütt akarnak állástfoglalni.

Helsinki távirat közli, hogy a finn hatósá-
ok megtették minden intézkedést arra az eset-

re, ha a finn kormánynak sürgősen kell elköltöz-
nie a fővárosból. Paasakivi finn kormánytagja
zott, aki a moszkvai delegációt vezette, kijelen-
tette, hogy a moszkvai tanácskozáson maga
Sztalin elnökölt. Hozzátette, hogy a tárgyalá-
sok teljesen baráti légkörben folytak le. (Radio-
press.)

Helsinkiből jelentik: (Dunaposta.) Hivatalos
jelentés szerint Pasaakivi a finn küldöttség vezetője
Moszkvából való visszatérése után tegnap megbe-
szelést folytatott Erko külügyminiszterrel és a mi-
niszterelnökkel. Délután három órákor miniszterta-
nács volt, amely hat óráig tartott. Pasaakivi részle-
tesen beszámolt a moszkvai tárgyalásokról.

Az Aaland szigeteket nem adják a finnek

Berlinből jelentik: Helsinki jelentés szerint a finn öbölben lévő Holkland szigetet kiüri-
ették. A sziget több ezer fői lakosságát Kotkas és Lovica városokba szállították. A sziget
kiürítése a moszkvai tárgyalásokkal áll kapcsolatban. Ez a sziget ugyanis kilenc mérföldnyire
kieszik Kronstadt várostól. Hír szerint az oroszok ennek a szigetnek átadása ellenében hajlan-
lók lennének lemondani az Aaland-szigetekre irányuló erődítési igényeiről. (Dunaposta.)

Szerdán vonulnak be a litvánok Vlnába

Berlinből jelentik: A litván csapatok Vilna
felé haladnak. A litván vezérkar azonban még
mindig nem tudja megjelölni a pontos időt, hogy
nikor lesz a vilnai bevonulás.

Kaunasból jelentik, hogy a litván törvény-
hozás a litván-orosz szerződést megerősítette.
Ennek következtében a litván csapatok ma, szer-
dán, bevonulnak Vlnába. (Dunaposta.)

Tallinból jelentik: A Havas ügynökség jelen-
tése szerint a tallini szovjetkövetség barátságos lé-
pést tett a litván hatóságoknál, hogy vessenek véget

azoknak a német körökből származó hazug híre-
knek, amely szerint a szovjet csapatok a közel jövő-
ben be akarnak törni Észtországba. Ezek a hírek
élenk nyugtalanságot keltek Észtországban és al-
kalmassok voltak arra, hogy a két ország között
újabb megteremtett békés jóviszonyt veszélyez-
tessék.

Moszkvából jelenti a Német Távirati ügynök-
ség: Az a német küldöttség, amely a szovjet fővá-
rosban a német lakosság visszaállításáról folytat
tárgyalásokat, megérkezett Moszkvába. (Rador.)

Nem kötöttek meg az orosz-török egyezményt

Moszkvából jelentik: A Német Távirati Iro-
da jelentése szerint a török nagykövetség közöl-
te a külföldi sajtó képviselőivel, hogy Saraciog-
lu kedden este elutazik Moszkvából. A 23 napig
tartó tárgyalások ezzel még nem nyertek befeje-
zést és az egyezményt megkötöni nem lehetett.
(Rador.)

Moszkvából jelentik: A Reuter ügynökség közli,
hogy Saracioglu annak ellenére, hogy a tárgyaláso-
kat még nem fejezték be, kedden éjszaka vissza-
utazott Törökországba. Mértékadó körökben kijel-
entik, hogy Saracioglu a szovjet kormány javasla-
tát is magával viszi, amelyet megvitátás végett kor-
mánya elé terjeszt. (Rador.)

sükhöz közelednek. A török külügyminiszter állan-
dóan tájékoztatta Páris és London azokról a szov-
jet javaslatokról, amelyeket Moszkvában eléje ter-
jesztettek és a francia sajtó jelentése szerint min-
denkor kikérte a francia és angol kormány vélemé-
nyét. Francia diplomáciai körök véleménye szerint
az aláírásra kerülő szovjet-török egyezmény telje-
sen összeegyeztethető lesz a keleti Földközi tengeri
angol-francia-török kölcsönös segélynyújtási köte-
lezettségekkel. Párisban remélik, hogy a keleti
földközi-tengeri status quot és a semlegességet si-
kerül végérvényesen biztosítani.

Kedvező jelnek tekintik azt is, hogy Bastianini
olasz nagykövet Londonba érkezésekor a római és
kairói kormányok egyidőben csökkentették libiai
haderejüket. A Ceuve olasz értesülés szerint Róma
igen kedvezően ítéli meg azt a fékező és mérséklő
szerepet, amelyet Saracioglu Moszkvában játszik.

SARACIOGLU PÁRISHOZ ÉS LONDONHOZ TARTJA MAGÁT.

Párisból jelentik: (Dunaposta.) Saracioglu tö-
rök külügyminiszter moszkvai tárgyalásai befejezé-

A temesvári evangélikus templom felépítésének százéves jubileuma

A temesvári evangélikus egyház, amely csak
nemrég üneplte a templom renoválásának és újból
való felszentelésének meghiúsított ünnepét, a közeljövő-
ben nagyszabású jubileumi ünnepségre készül. Az
1839. év október 27-én szentelték fel az újonnan
épült temesvári evangélikus templomot és így most
száz éve lesz ennek, az egyházi életben nagyfotósá-
gú eseménynek. Ebből az alkalomból az evangéli-
kus egyház október 29-én ünnepi keretek között há-
laadó istentisztelet és vallásos est megtartásával
örökíti meg az száz éves forduló. Nagyban folynak
már az előkészületek a jubileumi emlékünnepe-
lyre, amely méltó módon illeszkedik majd bele az egyház
történetének fontosabb mozzanataiba. A templom-
nak nagy áldozatkészséggel történt renoválása után
szeptember tizedikén ment végbe az újból való fel-
szentelés,

október 29-én, jövő vasárnap pedig a száz éves
jubileumot üli meg.
Az emlékünnepelely a templomban lesz és délelőtt né-

met istentisztelettel kezdődik, amikor is az igét Ar-
gay György esperes hirdeti. Ezt követően a tem-
plomban az egyház ünnepi diszgyűlést tart, amikor
meghátó külsőségek közepette megörökítik jegyző-
könyvileg a fontos eseményeket. Ugyanakkor leleple-
zik a templom falába elhelyezett két márványtá-
blát, amelynek magyar és német nyelven a templom
építésének évét, Karner Vilmos, a templomépítő lel-
kész nevét és a mostani templomrenoválás évét örö-
kítik meg.

Vasárnap este hat órákor magyar nyelvű meg-
emlékezés lesz vallásos est keretében ugyancsak
a templomban.

Ezen alkalommal Debreczeni István református ve-
zető lelkész hirdeti magyar nyelven az igét. A gaz-
dag műsorral rendelkező vallásos est során Keszler
Ede nagyszentmiklósi evangélikus lelkész szavala-
tot ad elő és ezenkívül számos művészi szám gon-
doskodik majd a közönség áhítoatos szórakoztatásá-
ról.

A Szovjet tiszteletben tartja Románia területi sérthetlenségét

Rómából jelentik: (Dunaposta.) A római rádió-
állomás tegnap este a következő moszkvai keltezésű
jelentést tette közzé:

Saracioglu török külügyminiszter tárgyalásai
során szóba került a Szovjet és Románia viszonya
is. A török külügyminiszter az orosz kormány ré-
széről határozott biztosítékot kapott arra vonatko-
zólag, hogy Oroszországnak nincsenek területi kö-
vetelése Romániával szemben és a Szovjet tovább-
ra is tiszteletben tartja Románia területi sérthet-
lenségét és függetlenségét.

Gyilkosság, vagy önvédelem?

Ezt a kérdést kell majd eldöntenie a temes-
vári büntető táblának Cristea Zenovie begamo-
nostori lakos ügyével kapcsolatban. Cristea Ze-
novie ugyanis az elmúlt évben, szeptember 19-én
Igazfalván járt, ahol betért a kocsmába. Ott két
ismerősével találkozott és később egy nőismerő-
se is csatlakozott a kis társasághoz. Néhány órai
csendes borozgatás után elindultak hazafelé. Az
uccán észrevették, hogy több fiatalembert követi
őket és sértő szavakat kiáltoznak feléjük. Cris-
tea úgy akarta elriasztani a fiatalembereket,
hogy revolveréből többször a levegőbe lőtt. A
lövöldözés még jobban kiélezte a helyzetet a két
csoport között és a fiatalemberek állítólag olyan
támadó magatartást tanúsítottak, hogy Cristea
Zenovie újból elsütötte a revolvért. A golyó Sző-
ke Antal 21 éves legény nyakába fúródott és
olyan súlyos sérülést okozott, hogy a legény rö-
videsen meghalt. Cristea ellen az ügyesség vá-
dat emelt, de a tegnapi kitűzött tárgyalást nem
lehetett megtartani és így azt későbbi időpontra
halasztották.

Magyar ovodák engedélyezését kéri Temesvárra

A temesvári tanfelügyelőség rendelkezésére
Temesvárott négy németnyelvű állami óvoda lé-
tesül és ezeknek tanerőit is kineveztek már. A
Gyárvarosban két új német óvoda lesz, egy-egy
pedig az Erzsébetvárosban és a Józsefvárosban
nyílik meg. Legalább húsz növényeknek kell
jelentkeznie egy óvodába, hogy az megnyitható
legyen. A német mozgalomhoz hasonlóan a Ma-
gyar Népközösség vezetősége illetékes helyen
szintén tárgyalásokat kezdeményezett magyar
nyelvű állami óvodák engedélyezése érdekében
és remény van rá, hogy a kormány a magyar-
ság hasonló kérelmét ugyancsak teljesíti. Az
erre vonatkozó kérelmet már legközelebb emlék-
irat formájában terjesztik az illetékes kor-
mánytényezők elé.

SCALA

Ma, szerdán és csütörtökön, a szezon leg-
szébb szerelmi története:

A visszatérő szerelem

Főszerepekben

HENRY FONDA

és

IOAN BENETT

Előkészületben a szezon legrandiózusabb,
németül beszélő filmszlágere:

Sergent Berry

a legfrissebb híradóval

Hogyan és hol terem a kávé, tea és a kakaó

A kávé és két társa a világon a háború kitörése óta nem mint ital, hanem mint kérdés szerepel. A kávé és a tea, ezek közül főleg a kávé, évszázadok óta problémája az orvostudománynak s talán ez az oka, hogy egyre jobban terjed az emberiség élvezeti cikke között. A statisztika adhat erre nézve érdekes adatokat, s ezek között nem érdektelen az sem, hogy a nyolcadfélmillió svéd nemzet abszolút számban több kávét fogyasztott még tavaly is, mint az akkor még hatvanmillió Németország.

A kávé történetéből röviden csak annyit illik tudni, hogy hazája Abesszinia Kaffa nevű tartománya, innen terjedt el először Arábia felé, ahonnan a mohamedán világ vette pártfogásába. Európába a törökök hozták, a szákmány között találtak rengeteg kávét, amit egy Kolszinszky (vagy Kolszyszki) nevű, török fogságból menekült lengyel szerzett meg és ebből látta el az európai első kávéházat.

Maga a termesztés csak a 17-ik század végén terjedt el a világon. Hollandia telepitette át Dél-Amerikába, ahol ma a világ legnagyobb kávékultúrája van. A számok beszélnek. 1930-ban, a világon két és félmillió tonna kávé termelt, ebből Brazíliára több, mint kétmillió tonna eszik és kétszázmillió dollár bevételt jelent.

A KÁVÉÜLTETVÉNY

A kávé fanémű, bokornövényre nevelt növény gyümölcse, vadon is megterem. Ez a vad kávé azonban kevés olajat és igen kevés koffeint tartalmaz s körülbelül olyan az íze, mint annak a kávénak, a melyből mesterséges úton kivonják a koffeint. A nemesített kávéfa magasra is nő, de az ültetvényeken 1.25—2.00 méternél magasabbra nem engedik felőni. Csak a harmadik évben kezd gyümölcsöt hozni s mintegy húsz évig bőven terem. Egy-egy fa 0.5—3.0 kg. kávébabot hoz, amelyet leszedés után 4—5 napig napon szárítanak, ahogy a takaró néjét elveszítse. Ujabbán gépi erő tisztítja meg a kávébabot burkolatától.

A közel hatvanféle kávéból több terem, mint amennyi az egész szaporodó kávéfogyasztónak kell, az olyan országban tehát, mint Brazília, ahol az export 97.3%-át a kávé képviseli, időnként gazdasági katasztrófát okoz az eladhatatlan kávé. Olcsóbban megvannak a világon mindenütt, de most az árakat tartani akarják, az otthon ragadt kávét vagy a tengerbe szórják, vagy elégetik, vagy mozdonyokat fűtenek vele.

A KÁVÉ ÉS A TEA VERSENYFUTÁSA

A tea születési helye elvitathatatlanul a Kelet, még pedig a kínai terület, s ha összehasonlítjuk versenyfarsával, a kávéval, a versenyből számos előnyrel a tea kerül ki győztesen.

Mindenekelőtt a természetes ad előnyt. A tea nem olyan kényes, mint a kávé, amely szereti az állandó meleget, azonban egyáltalán nem bírja el a perzselő napot, igen fontos a nedvesség, de az eső megöli, vágják a tiszta hegyi levegőre, de a szél betegé teszi, míg a tea egyformán bírja a nyári forróságot és a gyenge fagyot. Európába a kávéval egyidőben került s a tizenhatodik században a bor helyett ajánlották az orvostudomány akkori művelői.

A japán és kínai a teát a még nem teljes forrásban lévő vízzel leönti s a levét kokor, rum és citrom nélkül fogyasztja el.

A kínaiak teázását minden nemzet átvette, de a fogyasztás formáját a maguk szájze szerint alakították át. A tatár típusú ázsiaiak sötét, gyömbérszerű fűszert és vajat tesznek a teába. Ebből a szemzögből nézve, mi és az egész Európa nem is nagyon különbözünk a tatár, mongol, kirgiz, mandzsú néptől, mert hiszen mi sem ugy isszuk a teát, mint tanító mestereink, a kínaiak, hanem mi is rumot (fűszeres alkoholt), cukrot és tejet (vaj helyett a vaj alapanyagát) adunk a teához.

Teatermelésben India vezet, mely a világ termelésének több mint 40 százalékát exportálja, utána Ceylon, majd Holland-India következik. Kínára, az őstermelőre alig tíz százaléki, Japán ellenben nem is számít ezen a téren, mert egész szükségletét Kína látja el. Orosz tea néven nem azt a teát értjük, amelyet Oroszország termel, hanem azt, amit kínai, mongol, mandzsú karavánok szállítanak Szibérián át nyugatra.

A TEAÜLTETVÉNY.

A teacerje a bokorszerű növények között olyan helyet foglal el, mint nálunk a „semfiscmfa”-bokor. Jól kifejlett, dus lombja van, s ezen a lombzaton van az a levél, amelynek forrázata adja a teát. Vidékek szerint más és más illata, ize van a tealevelnek, ami természetesen a talaj minőségétől függ. A leveleket a teavirágzás után, a virágkelyhek meghagyásával szedik. Gyűjtik, teregetik, szárítják és sodorják össze, hogy illóolajai el ne párologjanak.

A kiválasztot cserjevevőket barázdákba vájt gödörökbe ültetik, s amíg megerednek gyökerei, enyhe, de állandó nedvességben tartják. A földszint tea-levelek közé, főleg a Pecco-tea virágzírmaiból szórnak fehéres színű szárított sziromszálakat, de csak a nemesebb fajta tea közé. Finom szaglású emberek érzik a Pecco virágillatát.

A CSOKOLADÉ IS FÁN TEREM.

Nem egészen közvetlenül, hanem a kakaó révén, amely valóban fán nő. A kakaófa a föld fái között a mimóza érzékenységet felülmúlja. Hajszálgököre, ha futásában a legkisebb kavicsot is éri, ledőlt huzódik vissza, szinte megsebesül és mozdulatlanul válik. Iszapfinomságu talaj, pontos nedvességmennyiség, árnyékos, szélől védett trópusi meleg, éppen elegendő követelménye egy fának, a mely talán egyike a legnagyobb értékű növényeknek.

A kakaófának Mexikó a hazája. A spanyolok fedezték föl. V. Károly császár már megízlelte a kakaóbablisztnak vízzel feloldott anyagát, amelyhez az udvari szakács vanillagyökérport és mézet adott. Finomságától a császár úgy el volt ragadtva, hogy megtiltotta a köz számára történő kiosztását.

Negyven évvel ezelőtt alig 70 ezer tonna kakaó fogyott el a világon, ma hatszázezernél több tonna a termelés. Ma Közép- és Dél-Amerikán kívül Afrikában, a guineai öböl partjain az angolok természetesen kakaót s a világszükséglet felét ők szállítják.

A kakaót, amikor már a szegényebb néposztály

HÁROM HETI GYÓGYKÚRA BUDAPESTEN A FÜRDŐK METROPOLISÁBAN

Díjmentes vizum — 50%-os kedvezmény a magyar vasút vonalain. — Lakás és teljes ellátás luxusszállodában, illeték, orvosi felügyelet, kiszolgálás, körutazás, számos kedvezmény.

Egész évben nyitva. Leiben fizetendő a

ROMANIA
Societății Comerciale de Turism
összes Irodában

TEMESVÁR, Birdev, I. C. Brătianu-ucca,
Hotel „Terminus” — Banca Centrala, Alba
Iulia-ucca 9. Telefonszám: 15—15.

is hozzájutott, vízzel oldva, kukoricaliszttal sűrítették és paprikával fűszereztek. Ezt az italt kakaóviznek, chokolatonak hívták. A csokoladét a hollandok tökéletesítették.

Hadikölcsön helyett adóemelés Németországban

Berlinből írják:

1.
A téli segélyakció kettőzött erővel indult meg szombaton a birodalom területén. Perselével felszerelt urak, hölgyek, gyermekek, egyenruhások vonulnak fel az utcákra, a járdán ulrovasok, zenekarok a teherautókra, mindenkinek adni kell, akár akar, akár nem. Ilyen energiával adományt gyűjteni még nem látott Berlin.

2.
A nemzeti szocialista háború finanszírozásáról ír a Deutsche Allgemeine Zeitung vasárnapi száma. Míg a világháborúban csak két esztendővel a háború kitörése után hozták ki a háborús adótörvényt, most a háború második napján amellett döntöttek, hogy kölcsönök helyett adókkal finanszírozzák a hadviselést. Megjegyzni azt is a lap, hogy a háborús költségek megszerzése tekintélyállamban nem lehet probléma, ezeket azonban megtakarított vagyonok szétrombolása nélkül és az infláció elkerülésével kell összegyűjteni. Második megoldás a takarékoskodás, a birodalom állampénztárát tehermentesíteni kell. Összevonják a szükséges kiadásokat, költségvetési tételek helyett más rendelkezésre álló tőkével dolgoznak az állam szervei. Ahol eddig például állami pénzzel finanszíroztak bizonyos iparágakat, most ez megszűnik és ehelyett váltófinanszírozásra kerül a sor, az állami hitelszervezetek és a pénzpia segítségével, de a garanciát az ipari gazdálkodás egye-

temlegesen vállalja magára. A háborús szükségletek megnövekedését a cikk szerint nem követi a bankjegyforgalom megnövekedése.

3.
Ugyancsak a Deutsche Allgemeine Zeitung foglalkozik „Békearcvonal Anglia ellen” címel Chamberlain beszédével s megjegyzi, hogy Göring szavai szerint ezt a háborút három harctéren folytatják: katonai, gazdasági és lelki ellenállás csatáirán. Chamberlain sok kijelentésnek nem volt más célja, mint, hogy az 1918-as módszerek alapján a német nép lelki ellenállását megtörje. A lap szerint a szavakat, amelyeket Chamberlain használt, a német nép egyenesen sértésnek tartja, a semlegesek ítéletét pedig ismeri már a világ. Ők is felismerték, hogy a béke Hitler beszéde után elérhető távolsgában volt és egyedül az angol kormány az oka a háborúnak.

4.
Dániából azt jelentik, hogy Sztalin maga nyújtotta át a finn kiküldöttnek pénteken éjszaka Oroszország kívánságának jegyzékét s Molotov is jelen volt. Most már kétségtelen, hogy az amerikai közvélemény és a kormány szimpátiája megkönnyítette a moszkvai tárgyalások menetét, mert kiderült, hogy az orosz kívánságoknak nincs ultimátumszerű jellege s nyitva hagyták az ajtót az aránylag barátságos eszmecserék számára.

5.
A holland királyi repülőársaság konferenciára hívta össze az Oslo-államok repülőállatait. A semleges államok repülőgépeit új és feltűnő nemzetközi jelzéssel látják el, hogy a háborús felek repülőátadásai elől biztonságban legyenek.

6.
Jó értesülések szerint napok óta tárgyal Teheránban egy szovjetorosz küldöttség, állítólag ismét meg akarják indítani az egy esztendő óta függőben levő orosz-iráni kereskedelmi forgalmat. Teheránban sem a tárgyalások időtartamáról, sem annak háttéréről felvilágosítást nem adtak.

Ez a hír megvilágítja az általunk jelentett szovjetorosz csapatmozdulatok háttérét. Ugy látszik néhány esztendő óta, ha valahol kereskedelmi tárgyalások folynak, feltétlenül szükséges ezek a művelethez az erő dokumentálása is.

7.
A berlini haditörténelmi múzeumban szombaton állították ki az első lengyel haditroféákat. Ágyuk, gépfegyverek, uniformisokból áll a gyűjtemény, rengeteg térkép és propagandairat van felhalmozva a vitrinekben. A lengyel tábornokok képeivel szemben a német hadvezérek portréit helyezték el.

A. B. T.

MAGYAR ÉS NÉMET ISTENTISZTELET MINDEN VASÁRNAP A TEMESVÁRI EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN

A temesvári evangélikus egyház presbitériuma kimondotta, hogy október 31-től kezdve

minden vasárnap és ünnepnapon a templomban magyar és német nyelvű istentiszteletet tart, hogy így az egyháznak minden tagja megkaphassa az inenni istentiszteletet a maga anyanyelvén. A magyar istentiszteletek mindenkor délelőtt fél tíz órákor kezdődnek és azokat Argay György esperes tartja, míg a német istentiszteletek délelőtt 11 órákor lesznek és ezeket Schemmel Viktor lelkész tartja. Ez lesz a jövőben az állandó rendje az evangélikus egyház istentiszteleti szolgálatainak. Eddig úgy volt, hogy felváltva, egyik vasárnap magyar, másik vasárnap pedig német volt az istentisztelet nyelve. Ezenkívül az egyház minden csütörtökön este 8 órákor magyar nyelven, vasárnap délután 6 órákor pedig német nyelven bibliaórákat tart. Ezek mindenkor az egyházi tanácssteremben mennek végbe.

MARTA ALEXANDRU DR. LÁTOGATÁSA A VOLT LLOYD-PALOTÁBAN

Marta Alexandru dr. királyi helytartó látogatást tett kabinetfőnöke kíséretében a temesi kereskedelmi testületek szövetségének helyiségeiben, ahol Besa Cornel képviselő, a szövetség elnöke fogadta az előkelő vendéget. A királyi helytartó megtekintette a kereskedelmi és iparkamara által a szövetségnek átengedett klubhelyiségeket is, ahol a királyi helytartó engedélye alapján a szövetség a kereskedők körét fenntartja. A kereskedelmi testületek szövetsége ugyanis készséggel felajánlotta, hogy a Vörös Kereszt Egyesület javára nagyszabású művészi hangversenyt rendez és Marta Alexandru dr. helytartó, akinek felosága a Vörös Kereszt fáradhatatlan tevékenységű elnöknője, mostani látogatása alkalmával megtekintette azokat a helyiségeket is, amelyekben a szövetség a téval egybekötött jótékony célú hangversenyt a közeli jövőben meg fogja rendezni. A királyi helytartó megelégedést fejezte ki a látottak felett, végigjárta a termeket, szívélyesen üdvözölte a klubtagokat, akik

lelkesen ünnepelték az illusztris vendéget. Marta Alexandru dr. ezután megtekintette az Unió-klub helyiségeit is, ahol Baltescu Ion dr. konzul fogadta üdvözőlő szavakkal.

Nem hasonlítható össze!

Az „ASPIRIN” 40 esztendeje, megbizonyította felülmulhatatlan tulajdonságait. Ezt a világhírt akarják a különféle pótkészítmények kihasználni, azonban az „Aspirin” hatóképességét és ártalmatlanságát utolérni soha sem fogják!

ASPIRIN
TABLETTA

csak a »Bayer« kereszttel valódi!

„VARNI KELL ÉS NÉZNI!!

A háború nemcsak mint valóság, hanem mint szimbólum is elviselhetetlen az amerikaiak megítélésében. Nem beszélnek azokról, akik a Styx vizén is átúsznának, csakhoggy újabb aranyakhoz jussanak. A józan, sőt a kevésbé józan amerikai és bevándorló (akár kiváltotta állampapírját, akár nem) megveti a háború gondolatát is; az élet színpadán inkább zsákokat hord vagy ötleteket hajszol, vagy a homlokra csillagot ragaszt, mintsem hogy fölöslegesen sietesse halálát. Az American Legion tagjai, az első világháború veteránjai sem kívánják a megharsant trombitától, hogy sietesse az amerikai katonák útját az európai harcterekre. Nem akarnak vért ontani, ha nem muszáj. De hátha a holnap megköveteli ezt a „muszáj”-t? Erre is gondolnak. Tudják, hogy Európát nem lehet mellőzni. Am azt is tudják, hogy a háború tartamától függ Amerika háborús vagy háborútlan szerepe. Watchful waiting! Ez a jelszó! Semmit sem szabad elhírtelenkedni, semmit sem szabad okatlanul elhamarkodni. Ez nem a közöny türelme és szeme; ez a józanság tárgyilagosságra törekvő óvatos lelkiállapota.

Ilyen a tudat. A józan ész. A „common sense”. Méltó az amerikai hagyományok angol-szász jellegéhez. Ez nem a türelmetlenség vágtatása; a türelme. Viszont az érzés türelmetlenebb a tudatnál. Azért beszéltém e cikk elején a tudathasadásról. Ez pedig, az önfegyelmet ellenére, megfigyelhető témérdek született amerikaiban és bevándorlóban. A rádió európai háborús híreket harsog. Az újságok kiabáló címeiket hoznak. A pokol ördögi madarainak szárnyverését is hallja, aki eddig nem tudta, hogy egy időre, talán jó időre, a pokol Európában helyezkedett el. Az aktuális eseményeket feltűntető mozikepek ugyancsak a holt békét hirdetik. Az élet díja a halál; ezt érzi a mindennapnál hangsúlyozottabban a született amerikai és a bevándorló európai az események hatása alatt. A tudat ellenőrzi az idegeket vagy pedig az idegek danse macabre-t járnak az érzés porondján. Nem a költői kép a lényeges, hanem a valóság, amely pedig azonos azzal a kijelentéssel, hogy Amerika is érzi a háborút, noha még nem érezheti Európával, hogy mennyire érzi.

CORSO mozgó

3, 5, 7 és 9.15 órákor:
Az orosz világbirodalom megalkotójának története

POLTAVA

Nagy Péter cár az egész világ ellen!
Hatalmatlan tömegjelenetek!
Tolsztoj halhatatlan regénye után
Főszereplők:

Nagy Péter cár: **SIMONOV**
Ekaterina: **TARASOVA**
A cárevics:
TCHERKASSOV

Igy látja Amerika a háborút

Cleveland (Ohio), szeptember végén. A tudathasadás kalandja és tragédiája ellenőrzés nélkül patológiai jelenség. De nem kell ahhoz lélektani indítókokat kiigyaló természet, csak rendes megfigyelő képesség, hogy a távoli és a közeli eseményekben egyaránt meglássuk a valósággal kérdkedő, a valóságot tudomásul vevő s a valóságot kikerülő lelket a maga meztelenségében. A sors gigászi vámszedő; azt is megvámolja, aki azt mondja, hogy nem akar semmit.

Amióta a „második világháború” kitört, a kérdés vonatkozásaival persze sokat törődnek a földgolyó amerikai részén is. Amíg Európa csupán háborgott, addig az amerikaiaknak az volt a véleményük, hogy a vén kontinens gazdasági, társadalmi és lelki életének éghajlata nem tud meglenni a végzetessé válható nyugtalanság tünete nélkül. Amióta azonban a hihetetlennek látszó bekövetkezett, azaz amióta a

„morituri te salutamus” gyanus romantikájának szókinccse újra stílusos lett, az átlagamerikai álláspontja is tudatosabb s tájékozódottságot kereső. Ennek az érthető kíváncsiságnak egyik következménye, amit a tudathasadás kalandjának és tragédiájának nevezhetünk, s ami kevésbé vonatkozik a született amerikaiakra (jóllehet rájuk is) mint inkább a bevándorlókra.

A bevándorló tudatosan s erkölcsileg s gazdasági vonatkozásban Amerikához tartozik; csak a tébolyodott vagy a gazember szemléleti elenséges indulattal fogadott hazáját. De érzési saját önálló életüket élék s ezek az érzések ölmenehézze válnak a lesújtó európai hírekkel kapcsolatban. A tudat uralkodik ezeken az érzéseken; de az érzések orszokor kisiklanak a tudatból, s akkor vagyunk tanui a tudathasadás erősen átélt kalandjának és tragédiájának.

Nincs bizalom . . .

Amíg a bevándorlót lelki viszonylatban az európai rokonok, barátok, gyermekkori emlékek, képzetársítások formálják ilyené, addig a született amerikaiak, ha lelki alkatukat tárgyilagosan szemügyre vesszük, ugyancsak érthető okoknál fogva reagálnak az európai háborús eseményekre. Nemcsak gazdasági okokról van szó; nemcsak arról, hogy az élelniszerspekulánsok máris megdrágították a cukor árát, amire semmi szükség sem volt, s az amerikai háziasszonyok méltán az európai háborús helyzetet vádolhatják ezért a visszaélést. „Pro tempore” az emberek sokat elviselnek, még az értékek elárulását is; ennél fogva tévedés lenne azt állítani, hogy az ideiglenesen megdrágult cukor vagy hús lenne az amerikai háborús idegeskedésnek az oka. Az e fajta idegeskedés gyökerei mélyebben rejlenek.

Az amerikaiak nem bíznak Európában. Ez az igazi oka annak a bizonyos tudathasadásnak is. A minap egy smert presbiterianus lelkész beszélgettem, akinek apja tanítványa volt Harnacknak. „Uram — mondta ez a lelkész —, valamikor nem lehetett teológiai vagy filozófiai tanári álláshoz jutni a jobb amerikai egyetemeken, ha csak nem németországi egyetemen szerezte meg a tanári doktorátusát”. Majd hozzátette: „Egy ideig én is Berlinben tanultam.” Kijelentésében fájdalom remegett; nem a zsinóra kötött fájdalom, amely eltérhető, hanem az eltérhető fájdalom, a kulturális fájdalom, amelynek ikertestvére az intellektuális megemészthetetlen csalódás. A tudat, főként a művelt amerikai esetében, azt mondja, hogy Európa gyógyíthatatlanul önző; de az érzés, amelynek értelmi melléközeje van, azt állítja, hogy Európát sajnálni kell, félrealkalmazott tudásért, halálra maró boldogtalanságért. Amellett ezek a művelt amerikaiak úgy érzik, hogy nem a kihúzott lutricédulán múlik, amelyért „a sors felelős”, hanem a szabatos, programszerű

propaganda- és háborús tevékenységen, hogy a fehér civilizációnak és kultúrának területe, Európa, a szó hagyományosan keresztény értelmében megmarad-e? S ha nem marad meg, mi lesz Amerika szerepe? Még a kevésbé művelt, sőt intellektuálisan tájékozatlan amerikaiak is sejtik, hogy ez a második világháború, ha csak nem szűnik meg rövid időn belül, nem a háborús dicsőség érdemrendjeinek emlékéit hagyja majd az utókorra, hanem romokat, amelyekhez képest Karthago romjai nem is jöhetnek figyelembe.

A VILÁGHÁBORÚ EMLÉKEI

Amikor a németek bevonulása Lengyelországba ténynek megfelelő újsághírnek bizonyult, Franklin D. Roosevelt elnök a rádiót át beszédtet intézett az amerikai néphez. Semlegességet hangoztatott, fegyelmet, józanságot, békét. Ugyanakkor azonban megjegyezte, hogy Amerika demokrácia s az amerikai népre nem lehet ráparancsolni „magan-érzéseit”. Nem kell okkultistának lenni, hogy ezeken a szavakon keresztül lássunk. Kétség nélkül az amerikai nép nem kíván háborút. Az „első világháborút” még nem felejtette el.

Kegyeltenségei s kiábrándító következményei ma is benne élnek az amerikai köztudatban. Amde tagadhatatlan, hogy a semlegességi deklaráció ellenére az amerikai nép túnyomó részének érzülete nem kedvező a hadviselő felek keleti csoportja iránt. Egyelőre kimondott angol és francia rokonszenvről nem beszélhetünk, jóllehet az újságok többségének hangja erre enged következtetni. Viszont (s ezt még Göring is érezte beszédében) Európának számolnia kell azzal a lehetőséggel, hogy a demokratikus és a totalitárius világézetek végső harca idején az amerikai pénzügyi és haderó, a társadalom tudtával és beleegyezésével, hatásos életjelt ad magáról.

A Gallup-féle intézet, amelynek hivatása a lehető legmegbízhatóbb módon kitudni az amerikai közvélemény természetét, nemrég statisztikailag kimutatta, hogy az amerikai közönség tájékozódni óhajt az európai diplomácia kótvasztókonyhájában, de véleményében a demokráciák mellett foglal állást, ha egyelőre még nem is a háborús csatlakozás mellett.

DÉLI HIRLAP
automata telefon száma: 28-10

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Matóságoknak, közhivataloknak és közszervezeteknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

SZERKESZTŐ

Vuchetich Endre á.

Szines fényképezés

Mayer Eugen dr., az amatőr fényképezés biradalmi szövetségének bécsi propagandafőnöke a „Neues Wiener Tagblatt”-ban a szines fényképezésről nyilatkozott.

A szines fényképezés tulajdonképpen már nem új dolog, — mondta — egy huszonöt éve küzd már az ember ezzel a problémával, de most már a végleges megoldásnál tart. Az utóbbi idő feladata az volt, hogy ezt a technikát szélesebb köröknek is hozzáférhetővé, vagyis a szines fényképek készítését olcsóbbá és egyszerűbbé tegyék. Körülbelül egy évvel ezelőtt bizonyos végeredményt értünk el; olyan színérkező filmeket készítenek már, melyeket mindenki megszerezhet s olyan olcsó készülékeket, amelyek lehetővé teszik a szabad kézből való fényképezést s így a tarka, mozgalmal élet megörökítését.

A fényképezésnek azonban az új technika mellett is problémákkal kell küzdenie. A szines film ugyanis jobban látja a színeket, mint mi, vagyis tulajdonképpen helyesebben látja. Ezekkel a helyes színekkel számolnunk kell, hozzájuk kell szoknunk, vagy meg kell hamisítanunk őket. „Harcunk” főleg a kék színek szél, mert ez majdnem minden szabadtéri felvételnél túlságosan nagymértékben jelenik meg. Az ég kék s minden dolog, ami az ég alatt van, részesedik ebben a kék színben. Különösen erősen hat a kék sugárzás tengeri és folyami felvételeknél.

Dr. Mayer le is vetített egy szines fényképet, mely egy tavat ábrázol egy gőzhajóval. A gőzhajó a felvételen kékeknek látszik, bár az emberi szem fehérnek látja; a szines fényképen azonban természetes színet átsugározza a tó kéksége. A kékséget, vagy erdei felvételeknél a zöld színt enyhíteni lehet úgy, hogy a film elé használfékonny rózsaszín, vagy sárga lapot helyezünk.

György angol király és Hitler kancellár üdvözölték Carol király öfelségét. Bucurestiből jelentik: Hitler kancellár üdvözölő táviratot küldött öfelsége II. Carol királynak 46-ik születésnapja alkalmával. VI. György angol király szintén táviratot intézett öfelsége II. Carol királyhoz születésnapja alkalmából. Itt említjük meg, hogy Sir John Monk, az angol diplomáciai testület helyettes marsallja megjelent a londoni román követségen és a kormány nevében szerencsekívánatait fejezte ki a román nagykövet előtt.

Dániában lefolyózt tejből készítenek szövetet. Kopenhágából jelentik: A tengeri blokad következtében rendkívül megnövekedett a behozatal és gyapjú helyett pótananyagokból készítik a ruhaszövetet. Raaschon egyetemi tanár sikeresen kísérletezett lefolyózt tejnek szövet pótananyag készítésére való alkalmazásával. Ennek alapján a jövőben az ugynevezett kasein gyapjút állítják elő, amiáltal nagy mértékben csökken a gyapjúforral behozatala. Gyapjú behozatal eddig a harmadik helyen állott a dán import tételek között.

Aláírták a német-jugoszláv gazdasági egyezményt. Belgrádból jelentik: Az Avala távirati ügynökség jelentése szerint hétfőn aláírták az új német-jugoszláv gazdasági egyezményt, amely mindkét szerződő fél előnyére szolgál. Cincár Markovits külügyminiszter ez alkalomból kijelentette, hogy az egyezmény elírása előnyösen rendezi a két ország közötti gazdasági összeköttetést és Jugoszlávia azt óhajtja, hogy valamennyi országgal, de különösen szomszédaival továbbra is fenntartsa kereskedelmi összeköttetését, mert a népek közötti együttműködés csökkenti a surlódási felületeket.

Október 18

Szerda

Lukács

Október 18-án üli meg a kereszténység Lukács evangélista emléknapját. Művelt antiochiai görög orvos volt, aki elfogadta a krisztusi tanokat és munkatársa lett Szent Pál apostolnak. Vele volt utazásaiban és római fogságában. Pál halála után szabadon bocsátották. Püspök lett Achajában és mint vértanu halt meg Efezusban. Lukács írta a harmadik evangéliumot és az apostolok cselekedeteit. A legenda szerint festő is volt és ezért a festők védszentjének tisztelik. Rómában és Trierban mutatnak Mária és Krisztus képeket, a melyek állítólag Lukács munkái.

1552. október 18-án vonult el megszállva a saázezer főnyi török sereg Eger vára alól, amelyet több heti ostrommal sem tudott bevenni. Dobó István volt az egeri vár kapitánya, aki kicsiny seregével sikeresen állott ellent a töröknek. A vár védelmében az egeri nők is résztvettek, akik olvasztott szurkot és forró vizet öntöttek a várfalakra kapaszkodó törökökre.

Ertekezlet volt minden tartományi székhelyen. Kolozsvárról jelentik: A tartományi székhelyeken az egész ország területén kedd délután bizalmas jellegű értekezleteket tartottak, amelyeken a királyi helytartók elnököltek. Az értekezleten a tartományok képviselői vettek részt, természetesen a magyar parlamenterek is. Ugy tudják, hogy az értekezletek szoros összefüggésben vannak azokkal az ugyancsak bizalmas jellegű megbeszélésekkel, amelyeket Bucurestiben tartottak előzőleg, a királyi helytartók részvételével.

Elejtett szeméit

harisnyáin olcsón és gyorsan felszedjük

Mikó Frida

Dauerbach-palota.

Ismét gróf Bethlen Györgynét választotta elnöknek a kolozsvári római katolikus Női Misszió. Kolozsvárról jelentik: Vasárnap tartotta meg a római katolikus Női Misszió évi rendes közgyűlést a belvárosi plébánia tanácstermében. A nepes közgyűlést az elnök, Veress Ernő vikárius nyitotta meg, majd dr. Balogh Endréné ismertette a titkári jelentést és a szervezet sokoldalú tevékenységét. A vallási jellegű megmozduláson kívül a népművészet megismertetésére több előadást rendezett a szervezet. Számos felszólalás hangzott el, majd a tisztújító választások során elnöknek ismét dr. gr. Bethlen Györgynét választották meg. Tiszteletbeli elnök és a Napközi Otthon elnöke dr. Scheitz Vilmosné lett, alelnökök: dr. Balogh Endréné és dr. Mátyás Mátyásné. Titkár Adorján Ödönne, jegyző Hosszu Mártonné, pénztáros Nagy Erzsébet lett. A választmány új tagjai: Papp Ödönne, Pérenyi Jenőné és Mikes Miklósné. A választások megejtése után az új tisztikar nevében dr. gróf Bethlen Györgyné mondott köszönetet a vezetőség iránt megnyilvánult bizalomért. Keresetlen, közvetlen szavakban ösztönözésre, szeretetre és a mai időhöz méltó komoly munkavállalásra hívta fel a tagokat, majd bezárta a közgyűlést.

Ellopták a salzburgi katedrális kegyzsereit. Londonból jelentik: Ismeretlen tettesek vasárnap éjjel kifosztották a salzburgi katedrális. Kivették a szekrényekből a legértékesebb kegyzsereket és azután a püspöki kert felé nyíló ajtón át eltűntek. Azt hiszik, hogy a gonosztevők a harangtoronyba zárták magukat és innen jutottak be a székesegyház főhajójába.

Orvosi hír. Ifj. dr. Engels Béla újra rendel.

A városi mozik ideiglenes vezetését Miloia vette át. Megirtuk, hogy Pop Amos, a városi mozik igazgatója a korhatár elérése folytán december 15-én megvált állásától és hogy most szabadságra ment, amelyről már nem tesz vissza többé szolgálataiba. Tieran Emil dr. főpolgármester a városi mozgóképszínházak ideiglenes vezetését Miloia Ioachim dr. kulturális ügyosztályi vezetőre bízta, aki hivatalát tegnap foglalta el. A város elhatározta, hogy a városi mozik igazgatói állásának végleges betöltésére új pályázatot ír ki.

Ragályos betegségek Temesvárott. A főorvosi hivatal kimutatása szerint Temesvár város területén jelenleg a következő ragályos betegek állnak orvosi kezelés alatt: tizenhárom vöheny, egy malária, öt hastífusz, öt orbánc, egy hörghurut, egy kanyaró, két diftéria és egy bárányhimlő.

Haláloszások. Meghaltak: Barbos Dorin három hónapra, Kohn Lipót hetvenkét éves kereskedő, Zverzsina János hatvannyolc éves vasuti nyugdíjas, özvegy König Margit született Malek ötvenhat éves, Oláh Katalin született Förster hetvenkét éves, Lörich Erzsébet tíz éves tanuló.

HENRY BATAILLE
remekműve filmen

Colibri mama

Magyar nyelvű légvédelmi előadás Na. szentmiklóson. Keszler Ede nagyszentmiklósi evangélikus lelkész tegnap délelőtt kihallgatáson jelent meg Marta Alexandru dr. királyi helytartó előtt azt kérte, hogy a légvédelmi tanfolyam előadás magyar nyelven is tartását Nagyszentmiklós magyar nyelvű lakossága részére. Marta Alexandru királyi helytartó ígéretet tett, hogy ilyen irányú intézkedést fogantat.

Az állampolgársági jegyzékbe való felvétel érdekében számosan jelentkeztek, akiknek még különböző iratokat kell pótlólag betérjen. A város közigazgatási ügyosztálya felhívja az érdekelteket, hogy haladéktalanul jelenkezzenek. A közigazgatási ügyosztály ezeken száz nevet tartalmazó jegyzéket szerkesztett, mely a Déli Hírlap kiadóhivatalában délelőtt 9—12 és délután 3—6 óra között megtekinthető.

Vasúti igazgatóság vonatfási osztályán új főnöke. Olteanu Eugent, a jászsevársói állomástól fűtőházi főnökét főfelügyelői rangban a temesvári kerületi vasúti igazgatóság vonatfási osztályának főnökévé nevezték ki. A magas előléptetés Olteanu nagyszámú barátai és ismerősei körében ószin örömmel találkozott.

Orvosi hír. Dr. Burian Gáspár sebész orvos újra rendel. Telefon 15—10. Temesvári I., Galati-ucca 2

Zombolyai öreg polgár halála. Zombolyán nyolcvanhárom esztendőskorában meghalt Konrád Miklós földbirtokos, köztisztviselő és polgár. Gyászolják: özvegy született Weismüllé Katalin, leánya Schüssler született Konrad Erzsébet, fia Konrád Miklós dr. orvos és Konrád János valamint nagyszámú rokonság. Temetése nagy részvétel mellett ment végbe.

Jótékonycélu angol kurzus. Az unitárius templom alap javára meginduló kurzust november 1-én kezdi meg a Magyar Ház kistermében Nag Zoltán unitárius lelkész. Feliratkozni lehet a Magyar Házban földszint, balra d. e. 9—11 és a Jelkés lakásán Bratianu-ucca 7. szám alatt. A kurzus díja önkéntes felajánlás.

Műegyetem megnyitása. Tegnap délelőtt tizenkét órakor volt a temesvári műegyetem ünnepélyes megnyitása. Az ünnepségen résztvettek Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartóság vezértitkár Popovici Virgil ezredes-prefektus, Tieran Emil dr. főpolgármester és számos más előkelőség. A megnyitó beszédet Teodorescu lelépő rektor tartotta.

A város egyesített vállalatának vezetősége. Megirtuk, hogy a város tíz különböző kisebb vállalatát egységes kereskedelmi vállalattá egyesítették és a kinevezett vezetőség ideiglenes igazgatója Disela Pavel pénzügyi tanácsnokot bízták meg. A vezetőség ma délelőtt tartja meg alakuló ülését.

Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Sági Györgyike Terézia, Alajos Ferenc, Martin Terézia Katalin.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJLEI SZOLGÁLATA:

Szerdán, október 18-án a szolgálati beosztás a következő:

I. kerületben a Bratianu téren levő Götz gyógyszerár

II. kerületben a Traian téren levő Kígyógyógyászterár

III. kerületben a Miron Costin ucca sarkán levő Merlier gyógyszerár

IV. kerületben a Bratianu utcában levő Diana gyógyszerár

V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mozi

MŰSOR:

Szerda, október 18.

APOLLÓ: A baskervillei kutya (angol film).

CAPITOL: Kitzasztva (angol film). A viglások (angol film).

CORSO: Poltava (oros film.)

SCALA: A visszatérő szerelem (angol film).

SPORTSEMÉNYEK

A temesvári B-liga csapatok keservei

Kezdjük talán a Chinezulával, amely vasárnap kikapott a Mica együttesétől. A lila-kék csapat, amely kitűnően startolt a B-ligában, a Mica elleni mérkőzésen súlyos csalódást okozott híveinek. A megfiatalított együttes a régi A-ligás csapat tavaszi betegségét, a gólképtelenséget nyögte. A fiatalok is beleestek az öregek hibájába. Mondta is az egyik drukker:

— A Chinezulnak nemcsak „Bajusza“ van, hanem szakálla is!

Ezzel pedig arra az öreguras, lassú játékra célozt, amit a csatáros mutatótt. Voltak olyan percek, amikor a tizenhatoson belül mind az öt csatár lábán végigvándorolt a labda és egyik sem merte a kapura rugni. A pepecselésnek persze az lett a vége, hogy az erélyes, sőt túlerélyes Mica-védelem idejében közeléphetett. Annak a nézőnek is igaza volt, aki azt állította, hogy a lila-kékek fölülesen győzhetnek volna. A mezőnyjáték alapján, különösen az első félidőben, néhány igen jó helyzet adódott a Mica kapuja előtt, de nem volt elég határozottság a csatároknak. Pedig a futball nem pontozásra, hanem gólokra megy. Aki többször lő kapura, inkább esélyes arra, hogy győztesen kerüljön ki a mérkőzésből. A Mica nem feledkezett meg erről.

A brádi csapat tagjai lendületesek és mindent egyből játszanak, ez néha csapkodóvá teszi a játékukat. A kellően foglalkoztatott szélsők azonban sok veszélyes támadást vezettek és sokszor csak szerencse mentette meg a Chinezul kapuját a góltól. A Chinezul híveinek kelle-

metlen pillanatokat szereztek a lila-kékek szélsőfedezetei is, akik állandóan elől kalandoztak és megfedkeztek az ellenfél szélsőiről. Ez a kalandozás két gólt és két pont leadását jelentette. A Chinezulnak a vereségre egyetlen mentése lehet, és ez az ellenfél durva játéka. A veszélyes belemenések megfélemlítették a fiatalokat, akik valamennyien viselik ennek a szerencsétlen küzdelemnek a nyomait testükön. A mérkőzés után nagy volt az elkeseredés a lila-kékek táborában, de remélhetőleg a következő mérkőzéseken okulnak a káron és a Chinezul csatárai nem fukarkodnak a lövésekkel és harcolnak is az eredményért, mert a B-ligában nemcsak játszani kell, hanem kiüzdeni és harcolni is.

Balszerencsés mérkőzést vívott az Electrica is Turnuseveriben. A meccsről a játékosok nem szívesen nyilatkoztak. Kijelentették, a csapat nem játszott rosszul, a bíró azonban kétszer is tizenegyessel büntette az Electricát és ilyen körülmények között nem lehetett győzni. A vereséget a csapat hívei meglepetéssel fogadták, de ez nem okozott olyan elkeseredést, mint a Chinezul veresége a lila-kékek táborában. A vilamoscsapat játékosai útban hazafelé, minden nagyobb állomáson megérdeklődtek a Mica-Chinezul mérkőzés eredményét. Őszintén a Chinezulnak drukkoltak, mert azt remélték, hogy mégis temesvári csapat marad a lista élén. A csatár azonban mindkét temesvári csapat elvesztette és így az őszi elsőszámú folyó harcra most már a nevető harmadik, a Mica is beleszólhat...

Sporthírek mindenfelől

Toldi Géza a Gamma FC játékosa lett. Hetekkel ezelőtt Toldi Géza felmondást nyújtott be a Ferencvároshoz, amelyben bejelentette, hogy elhagyja egyesületét. A Ferencváros vezetősége több gyűlésen foglalkozott Toldi lemondásával, azonban mindezekig nem hozott döntést az ügyben úgy, hogy Toldi továbbra is a Ferencváros játékosa maradt. Pénteken este tizenhat fordulat állott be az egész ügyben, amelyben a Gamma FC bejelentette a zöld-fehérek vezetésének, hogy Toldit leszerződte. Toldi Géza először azt kérte a vezetőségtől, hogy kintsék tárgyalannak a felmondását. Ez történt meg és a Gamma FC szombat délután már be is nyújtotta új játékosának a szerződését. A szövetség a szerződést rendbenlevőnek látta és Toldi Gézát azonnali játékkal a Gamma FC részére leigazolta. A válogatott csapata vasárnap már játszott is a Hungária ellen és került egy pontot elcsúszni a kék-fehérektől.

Lemondott Ivády Sándor vízipólókapitány. Az elmúlt napokban Ivády Sándor dr. magy. vízipólókapitány ajánlott levelet küldött úszószövetségnek, amelyben bejelentette, hogy lemond. Lemondását azzal indokolta meg, hogy a szövetség körében a fegyelmet fenntartásának irányuló törekvéseit nem támogatták kellőképpen. Ivády Sándor dr. lemondása igen érzékenyen érinti a magyar vízipólósporthat, mert nála szakképzetesebb vezetőt nem igen találunk úszószövetségben. Az általános hangulat az, hogy Ivádyt rábírnák elhatározásának megmegtartására.

Ökölvívásban: Németország — Magyarország 9:7. A német-magyar ökölvívómérkőzést szombatnaxon német érdeklődés kíséretében tartották meg és azt a németek csak heves küzdelem után tudták megnyerni 9:7 arányban. Az eredmény igen hízelgő a magyar ökölvívó sportra, mert — mint ismeretes — a német ökölvívók legyőzhetetlenek Európában.

Október 26-án bonyolítják le a nemzeti bajnokság legközelebbi fordulóját

A szombat-vasárnapi román-magyar válogatott mérkőzések miatt a legközelebbi nemzeti bajnoki forduló csütörtökre, október 26-ára tűzték ki. Ekkor a következő mérkőzések kerülnek lebonyolításra:

CAMT — UDR Temesvárot.
Ripensia — Victoria Temesvárot.
Sp. Studentesc — Rapid Bucuresti.
Venus — U. Tricolor Bucuresti.
Juventus — Gloria Bucuresti.
AMTE — Kárpát FC Aradon.

Az AMTE és a Kárpát FC vezetősége között tárgyalások indultak, amely szerint, ha egyik csapat sem ad válogatott játékost a román-magyar mérkőzésre, akkor a két csapat meccsét vasárnapra előrehozzák. Tehát lehetséges, hogy az AMTE — Kárpát FC mérkőzés vasárnap kerül lebonyolításra.

Továbbra is a Ferencváros vezet a magyar nemzeti bajnokságban

A Ferencváros annak ellenére, hogy vasárnap vereséget szenvedett a Taxisoktól, megtartotta vezető helyét a magyar nemzeti bajnokságban. Ezzel szemben az Újpest a negyedik, a Hungária pedig a hetedik helyre csúszott. A második helyet az egyre javuló formában levő Szeged FC csapata foglalja el. A magyar nemzeti bajnokság állása a vasárnapi forduló után:

Ferencváros	5	4	0	1	16:9	8
Szeged FC	5	3	1	1	8:5	7
Haladás	5	3	0	2	15:6	6
Újpest	5	2	2	1	14:10	6
Kispest	5	2	2	1	15:11	6
Elektromos	5	2	2	1	10:6	6
Hungária	5	1	3	1	12:11	5
Taxisok	5	1	2	2	12:11	5
Törökvis	5	2	1	2	8:10	5
Szolnok	5	2	0	3	8:9	4
Nemzeti	5	2	0	3	7:9	4
Gamam FC	5	1	2	2	6:9	4
Kassai AC	5	1	0	4	3:12	2
Bocskai	5	1	0	4	2:16	2

A TCR győzött a Camarasescu és a Caracosta teniszkupa döntőben. A Camarasescu és Caracosta teniszklubok döntőinek második napján a TCR mindkét döntőben egyformán 4:0-ra vezet a Politechnika ellen. Részletes eredmények: Camarasescu-kupa: Tanasescu, Viziru — Botez, Rurac 4:6, 6:4, 6:1, 6:4, Schmid — Rurac 6:2, 6:3, 6:2. Caracosta kupa: Unamian — Canella 6:4, 4:6, 6:1, Bereazky — Winkler 6:3, 6:3.

Az olasz bajnokság eredményei: Lazio—Milano 2:0 (0:0), Genova—Novara 5:3 (2:1), Fiorentina—Bologna 1:0 (0:0), Roma—Liguria 2:2 (1:1), Juventus—Torino 1:0 (1:0), Modena—Venezia 2:2 (0:0), Triestina—Napoli 2:0 (0:0), Bari—Ambrosiana 3:0 (2:0).

KÖZGAZDASÁG

Életbelépett az új külkereskedelmi rendszer

Megjelent a külkereskedelmi törvény miniszteri utasítása. A helyi árelenőrző hivatal számos árura névze kiviteli engedélyt adhat

Kétszeri halasztás után kedden, október 17-én, életbe lépett az új külkereskedelmi törvény végrehajtása. A nemzetgazdasági minisztérium kiadta a lebonyolításra vonatkozó részletes utasításait és rendelkezéseire bocsátotta a szükséges új nyomtatványokat a vámhivataloknak és a kivittelt és behozatalt engedélyező hatóságoknak.

A KIVITEL MÓDJA

1939. október 17-től csak szabályszerű kiviteli engedély alapján lehet exportálni. Az engedélyt az árúk legnagyobb részére a külkereskedelmi hivatal kiviteli igazgatósága (Oficiul Schimburilor cu Străinatate directiunea regulamentării exportului) adja. Es pedig: a vámtarifai élő állatokra vonatkozó 1—23. tételei, a mezőgazdasági termények, hűvelyesek és származékaik 281—305. vámtételei, a magfélék 306—327. vámtételei, a fa és faipari cikkek 623—726. vámtételei, ásványi tüzelők, petróleum és származékaik 997—1027. vámtételei esnek ide.

Minden egyéb kiviteli árúra a helyi árelenőrző bizottságok adják meg a kiviteli engedélyt a deklarációk erre fenntartott helyén.

A külkereskedelmi hivatal kiviteli engedélyt két példányban állítja ki, a fehér színut a félnek adja át, a kéket a vámhivatalba küldi, ahol az ár úkimegy. A kivittel fogatosításakor a helyi bizottság ellenőrzi, hogy tényleg az engedélyezett minőségű árut küldik-e és hogy az a cég maga szállítja, amely az engedélyt kapta.

A kivittel fogatosítást az engedély mindkét példányának a hátára ávezeti a vámhivatal, s a kék engedélyiratot visszaküldi a külkereskedel-

mi hivatalnak. Ugyanezt teszi, ha lejárt az engedélyezett idő és a kivittelt nem fogatosították.

A BEHOZATAL MÓDJA

Behozatali engedélyt a külkereskedelmi hivatal behozatali igazgatósága ad meghatározott időre szóló érvényességgel. Azokra az áruikra, amelyek behozatala 1939. október 1-ig nem esett kontingentálás alá, feltétlenül megadják a behozatali engedélyt, ha a fél leteszi a vámdelarációt és egy nyomtatványt tölt ki a deklarációnak megfelelő pontos adatokkal.

Csak azoknak az áruknak a behozatalát lehet elutasítani, amelyek behozatalára ki-dottan tilalom áll fenn.

Mint eddig, ezután is korlátozás áll fenn a nem kontingentált áruknak Belgiumból, Dániából, Svájcban, Franciaországból, Hollandiából és Palesztinából való behozatalánál, amennyiben ezeknél a külkereskedelmi hivatal által láttaoztatni kell előbb a számlákat, ami helyettesíti a régi rend által ezen országokkal kapcsolatban kívánt Nemzeti Bank transzfer-láttaozását. A bank által már kiadott láttaozások az azokban írt lejáratig érvényesek maradnak.

A kontingentált árúk behozatalára a külkereskedelmi hivatal behozatali igazgatósága adja az engedélyket. A vámdelarációval együtt a jogosított félnek a deklaráció adataival egyezően kitöltött külön nyomtatványt is le kell tennie. Ezen iratok alapján ugyanúgy ellenőrzik, mint eddig, az árak megfelelő voltát. A helyi árelenőrző bizottságok által adott engedélyezésekért a vámdelaráció bemutatásával egyidejűleg a Nemzeti Bank fiókjánál 3 ezreléket kell befizetni a megállapított érték után.

Káposztahegyek és burgonyadombok a temesvári piacokon jelzik az őszi beköszöntét

A temesvári piacokon a káposztákból emeltombok és a krumplihalmok jelzik, hogy a zöldséges utcákban is beköszöntött az ősz. A termelők kocsikra hozzák be a savanyítani való káposztát és sok krumplit, amely a szegényebbek téli étrendét teszi majd táplálóvá. A zöld főzelékek közül egy volt tegnap a kínálat parajból, míg a zöldből csak mutatónak hoztak be néhány kilót. Ez olyan drága volt, hogy alig-aug vásárolták. Főzeléknek való tök is bőven volt, de ez is egyre drágább lesz. A piros paradicsom lassan eltűnik a piactéren, talán a most beköszöntött melegebb idő még elegendi a töveken levő zöld paradicsomot, amely vanyítás céljából a háziasszonyok részéről nagy

keresletnek örvend. A hetipiacon tegnap a következő árak voltak: zöld bab kilója 18—20 lei, száraz bab kilója 15—16 lei, káposzta fejenként 2—4 lei, kelkáposzta fejenként 6—8 lei, paradicsom kilója 8 lei, zöld paradicsom kilója 3—4 lei, kalarábé darabja 1—2 lei, tök darabja 6—10 lei, sárgarépa kilója 6—8 lei, zöldség keverten 6 lei, paraj kilója 9—10 lei, fejes saláta 2—3 lei, retek csomója 1 lei, sóska két csomó 1 lei, vörös cékla kilója 3—4 lei, krumpli kilója 2,50—4 lei, paprika három-négy darab 1 lei, 5 liter 10—12 lei, gomba literje 7—8 lei, karfiol darabja 5—8 lei, hagyma kilója 3—4 lei, kapor csomója 1 lei, tojás darabja 2—2,30 lei, dió kilója 10—16 lei, szőlő kilója 4—6 lei.

— Nagy összegű kincstári jegyeket bocsátottak ki Svájcban. Zürichből jelentik: A svájci kormány 150 millió frank értékben kincstári jegyeket bocsátott ki 3 és fél százalékos kamatozás mellett.

— A luxus-cikkeket kivéve a közszükségleti cikkek közül. A legfelsőbb árellenőrző bizottság legutolsó ülésén tárgyalásra kerültek azok a panaszok, hogy a közszükségleti cikkek általában megállapított hal, hus, kenyér és egyéb árucikkeknek vannak olyan fajtái, amelyek semmiképpen sem nevezhetők valóssággal közszükségleti árucikkeknek, mint pl. a kaviár, a halikrák, az inyenc halak és halkonzervek, a kiűföldi ásványvizek és sok más. A kereskedelem kérte az ilyen áruk törlését az ellenőrzés és bejelentés alá tartozó közszükségleti áruk jegyzékéből. Missir államtitkár elnöklése alatt került ez az ügy megvitatásra a nemzetgazdasági minisztériumban a legfelsőbb árbitroszág ülésén és a panaszok jogosságára nagy részben elismerést talált. A bizottság a miniszter döntése alá terjesztette a javaslatát és egy-két napon belül meg fog jelenni azoknak a kiviteleknek a jegyzékébe, amelyek bár általános elnevezésük szerint a közszükségleti cikkek közé tartoznak, mégis mentesülni fognak a törvény hatálya alól, tehát szabad kereskedelem tárgya lesznek és nem kell sem a nagykereskedőknek, sem a kiskereskedőknek ezeket bele foglalniuk a tíz naponkénti jelentésükbe.

A hátralekös adótartozások késedelmi kamatai

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, melyben részletesen felsorolja, hogy a hátralekös adótartozások és a fiscus más, nem inasszált követelése után milyen késedelmi kamatok számíthatók fel az egyes évekre. Ezek a következők: az 1925 május 19. előtti időre évente 5 százalék, 1925 május 20.—1929 május 1. közötti időre évente 10 százalék, 1929 május 2.—13. között 12 százalék, 1929 május 4.—1929 november 25. között 13,5 százalék, 1929 november 26.—1931 március 31. között évi 3 százalék, 1931 április 1.—1932 március 3. között évi 9 százalék, 1932 március 4.—1933 április 4. között 8 százalék, 1933 április 5.—1934 december 14. között évi 7 százalékot, 1934 december 15.—1938. május 4. között évi 5,5 százalékot és 1938 május 5 óta 4,5 százalékot.

(=) Megelőnikült a kereslet a bányai gabonapiacokon és különösen a lucerna, valamint a hüvelyesek iránt mutatkozik érdeklődés. Az üzleti forgalom is javul. A piaci árak a következők: búza 75 kilós 430, ótengeri 400, újtengeri morzsolt 290—300, korpá 320, új zab 380—400, muharmag 400, tökmag régi árú 950, káposztarepce 900, lencse 800, új takarmányárpa 350, tavaszi árpa 450 lei százikilónként. Lóheremag 28 lei és lucernamag 40 lei kilónként.

A DZSUNGEL TITKA

A „Déli Hírlap” eredeti regénye
Írta: K. D.

Kezeit a kilincsre tette és fölraintotta az ajtót. Alig ért a szobába, Ari, a kis rabszolganő sietett eléje, csendes tisztelettel, csak szemében ujjongott fel a félreismerhetetlen öröm. A herceg helyet mutatott neki maga mellett egy párnákkal megrakott kereveten:

— Gyere Ari, ülj szépen mellém...

A fiatal leány örömtől reszketve sietett hozzá, de nem melléje ült, hanem a lábai elé kuporodott arra a vastag, bolyhos keleti szőnyegre, amely az egész szoba padlóját befedte.

Omar herceg megsimogatta bársonyos haját, azután lehajolt hozzá, izmos karjaival magához emelte karcus kis testét, belenézett a boldogságtól ragyogó szemébe, két keze közé vette értelmes, bájos fejét, úgy kezdett beszélni hozzá:

— Ari, kicsi Arim, igazán nagyon szeretsz te engem?

A leány kiszabadította selymes fejét a karjai közül és mellére hajította:

— Óh, uram, nagyon, kimondhatatlanul nagyon szeretlek...

És a kis rabszolganő ebben a pillanatban a legboldogabbnak érezte magát.

Lilyan a nagy izgalom és a küszöbön álló sorsdöntő órák súlyának hatása alatt sokáig nem tudott elaludni, reggel pedig már nagyon korán ébredt. Ez első gondolata most is az volt, amellyel tegnap szeméire szállt az álom:

— Ez az utolsó nap, ez az utolsó nap...

Csak most, szinte az utolsó pillanatban eszmél reá arra, mi is lesz, mi is fog vele történni, ha esetleg tervük még sem fog sikerülni?

Rettenetes volt ennek még az elgondolása is.

Hirtelen forróság ütött ki egész testén, de diergett tőle és fázott is bele ugyanakkor. Ez a végső feszültség lázas érzéssel töltötte el, az izgalom

szinte betegé tette. Az órák kibíratatlan lassúsággal teltek. Ugy tűnt fel a fiatal leánynak, mint ha minden óra napokig tartana és mintha sohasem akarna eljönni az az idő, amely meghozza végre a várva-várt, keservesen remélt menekülést.

És hiába teltek is az órák, még mindig maradt belőlük, csak nem akart eljönni a menekülés ideje.

Mert most már erősen és szilárdan hitt benne, hogy jön, el fog jönni, el kell jönnie. Mert határtalanul bizott megmentőjében, tudta, hogy a herceg bármennyire is szeretné az ittmaradását, mégis minden lehető el fog követni, hogy őt innen kiszabadítsa és hogy tervük sikerüljön.

Miután mindez százszor meg százszor végigvont gondolatán, csak akkor kezdett hozzá az öltözködéshez és az egész délelőttöt fekhelyén töltötte. De így sem tudta leküzdeni gondolatait és kétségeit. Kínzó gondolatai egyre jobban erőt vettek rajta. Fejét időnként a párnák közé temette, csak-hogy semmit se lásson és halljon abból, ami körülötte történik. El akarta minden áron felejtani azt, hogy hol van és miért van itt. Nem sirt, hiszen már sirni sem tudott. Fáradt volt, halálosan fáradt, éppen most, amikor leginkább szükségére lett volna minden erejére és önműrára.

— Istenem!... Add, hogy minden egy történéjként, ahogyan azt akarom, add, hogy el tudjak szabadulni erről a helyről, ne engedd, hogy nyomorultul elpusztuljak — fohászodott fel végső kétségbeesésében és teste megvonaglott a párnákon.

Valamikor büszke önbizalma, amelyet csak a közeli napokban is annyira érzett magában, most egy csapásra eltűnt, semmivé lett, fölolvadt abban az aggódo gondolatban, hogy esetleg történik valami, kibőbejön valami és nem sikerül a menekülése...

Hirtelen az az esti jelenet jutott az eszébe, az a vacsora, amelyen az öreg radzsa vadul és kegyetlenül választra állította: *Vagy-vagy!* *Vagy magadat, vagy életedet!*... És beleragadt ujult erővel a szörnyű valóság, hogy közeledik, minden egyes elmúlt perccel vésszebben közeledik a három nap eltelté, a harmadik nap vége, az a kitűzött s engedélyezett borzalmas végső határidő, amely után... hogy is mondta csak az öreg radzsa: *Nincs már mentés és nincs megbánás, csak a halál!*

És most eljött, itt van a harmadik nap, amely-

— A rekvirálások árszabásainak felülvizsgálata. Miután megállapítást nyert, hogy egyes vidékeken az árak és állatok rekvirálásánál az értékelés nem felelt meg a forgalmi értéknek, Argetoianu miniszterelnök a rekvirálások ellenőrzésére egy bizottságot alakított Mihăilescu tábornok elnöklése alatt s ennek a bizottságnak a feladatává tette a rekvirálások újraértékelését azokon a vidékeken, ahol panaszok merültek fel a leértékelés miatt.

— A szövetkezeti épületek adókedvezménye. Az idei költségvetés realizálásaként a szövetkezetek tulajdonát képező épületek házadóval terhelhetnének meg. Ennek kapcsán a pénzügyminiszter 100.629 számú körrendeletével úgy intézkedik, hogy a szövetkezeti törvény 159. szakaszában foglalt kedvezmény érintetlen maradjon. Eszerint a szövetkezet céljaira szolgáló ingatlan után a lakhatástól számított tíz éven át adómentes, azután öt évig negyedrésznél, további öt évig felényi adót tartozik a szövetkezet, vagy népbank fizetni.

— Defekt esetén a CFR autóbussz helyett vasúttal lehet utazni. A CFR vezérigazgatóságának újabb rendelkezése szerint, amennyiben a CFR-autóbussz akadály miatt nem folytathatja útját, vagy olyan defektet szenved, amelynek megjavítása több, mint két óráét vesz igénybe, az utas a megváltott autóbusszjeggyel a személyvonat III. osztályán (gyors- vagy rapidvonaton a különbözeti díj lefizetése után) folytathatja útját a legközelebbi vasúti állomástól az autóbusszjegyen feltüntetett érkezési állomáshoz legközelebbi vasúti állomásig.

— Átmenő árú után nem szedhető városi értékű. A Dreher-sörgyár autóteherkocsin szállított sör a városon kívüleső gyárból Nagyváradon keresztül. A város követelte a 2 százalékos értékűvámot és azt a gyáron végrehajtás útján be is hajította. A végrehajtás ellen a sörgyár kontesztációval élt és miután a törvényszék elutasította azt a pergátló kifogást, hogy a kivétel ellen csak a közigazgatási táblához lehetett volna folyamodni, majd érdemben kötelezte Nagyvárad városát a sörgyár által már lefizetett 700 ezer lei visszatérítésére. Az indokolás szerint a városok csak a területükön maradó árú után szedhetnek értékűvámot, a tranzitárú után azonban nem. Három éves pereskedés után a nagyváradi ítélőtábla véleményeltérés miatt kiegészített tanácsban Nagyvárad város felfolyamodását elutasította és így a város a Dreher-sörgyárnak 700 ezer leit tartozik megfizetni.

nek elteltével holnap reggel, ha nem tud elmenekülni... vagy még ma éjjel?... borzadt bele egy újabb riadt gondolatra.

De igyekezett minden áron leküzdeni ezeket a gondolatokat és erősíteni próbálta magát.

— Nem, nem, az nem lehet, hogy ne sikerülne — ismételte magában, görcsös erőfeszítéssel, hogy bátorságot és reményt öntsön sajátmagába.

Ismét felemelkedett párnái közül, fölkel és sietve látott hozzá, hogy befejezze megkezdett öltözködését.

Azután kiment a kertbe, nem bírta volna tovább egy percig sem a szoba nyomott, fullasztóan ránehezedő levegőjét. Kint a kertben a napfényen kissé jobban érezte magát, a természet egy időre elvonta gondolatait, de csakhamar már ez sem elégitette ki, ez nem kötötte le elegendő és minél inkább közeledett az este, annál lassabban teltek a percek.

Fáradt madarak röpködtek el a bólogató fák fölött, révedezve néztek utánuk, amint nekiemelkedtek az azurkék horizontnak. Hosszasan szállt utánuk sóvárgó tekintete, úgy irigyelte ezeket a madarakat, hogy mehetnek ahová akarnak, lehetnek ott, ahová viszi a viáguk...

Ha mehetnek velük, ha már ő is szabad lehetne. Megremegett erre a gondolatra és nagy, mély sóhajlás szakadt ki szívéből.

Türelmetlenül járkált tovább és mélyen szivta be a levegőt, fejét nekifordította a hirtelen támadt szélnek.

— Igen! — gondolta most újjáéledt önbizalommal. Okvetlenül sikerülni fog az elmenekülése, nem lehet, hogy meghaljon, hogy ilyen fiatalon kelljen elbucsnia az élettől, nem lehet, hogy ne lássa többet az otthonát és ne láthassa Ronaldot.

Ronald... Ronald...

Ebben a pillanatban nagyon reagondolt és nagyon vágyott utána, ugyanabban a pillanatban megviszont haragudott is reá, hogy nem érdekődött utána és nem kutatott a nyomában, hogy nem jött és nem szabadította még eddig meg...

Hirtelen gyenge ajtócsapást hallott a háta mögött, amelyre összeresztett és ijedten fordult vissza.

(Folytatjuk)

Jankulow püspök, Az ember tragédiájának szerb fordítója, a jugoszláv-magyar kulturális közeledésről

Belgrádból jelentik: Haller Gábor gróf református lelkésznek, aki a jugoszláv-magyar kulturális közeledés és a jugoszláviai magyar kisebbség helyzetének tanulmányozására érkezett Jugoszláviába, alkalma volt Wladislaw Jankulow szerb görögkeleti püspökkel, Az ember tragédiája szerb fordítójával találkozni. Jankulow püspök, akinek fordításáról a Pravda a minap a legnagyobb jugoszláv esztétikus, dr. Xenia Athanasievits elismerő kritikáját közölte, a következő nyilatkozat közzétételére hatalmazta fel gróf Haller Gábort.

— Jó magam az elsők közé tartozom, akik a jugoszláv-magyar nemzet kulturális közeledését szorgalmazták.

Különbön testvérem, dr. Borislav Jankulow hasonlóképpen nagy híve ennek a kulturális barátságoknak. Különbön Ballagi Aladár professzor legjobb tanítványa volt és csak az államfordulat akadályozta meg abban, hogy Budapesten Ballagi Aladár utódja legyen.

— Az ember tragédiájának a fordítását nem most kezdtem el, hanem hét éven keresztül munkálkodtam rajta. Magyar iskolában, a magyar kultúra emelől nevelkedtem fel.

Az volt a célom, hogy Madáchon keresztül ismeressem meg a magyar nemzet szellemét, mert véleményem szerint az egész magyar génuszból ebben a műben csúszosodik ki. Az „Inter arma silent Musae” elve alapján a muzsák egyelőre nálunk is elhallgattak és csak ennek a körülménynek tudható, hogy Madách művének előadása a jugoszláv színpadokon késik. Bizonyos vagyok azonban, hogy nem mulik.

Szeretném, ha a tragédiát a legújabb alakításban szemlélhetné meg közönségünk és éppen ezért vettem részt egy küldöttség élén a tragédia szegedi előadásán. Meghatott Szeged városának szívélyes fogadtatása és nem fölösleges, ha felemlitem, hogy küldöttségünknek két olyan tag-

ja, akik Madáchot egyáltalán nem ismerték és a magyar nyelvet sem értik, Az ember tragédiájáról a szegedi előadás nyomán a legfelségesebb benyomással távoztak. Mindnyájunknak az a kívánságunk, hogy a bánsági színházakban mindenfelé és sokszor kell ezt a nagy művet előadni. Megfelelő technikai előkészületek és a szükséges anyagiak biztosítása után

remélem, hogy a magyar szellemiségnek ezt a páratlan művét nagyszerű és feltűnéstklítő előadásban fogjuk bemutatni.

Egyébként az a meggyőződésem, hogy a magyar irodalom remekművének szerb nyelvre fordításán kívül a rádió és különösen a sajtó útján fokozni kell azt a munkát, amelynek az a célja, hogy országainkat kölcsönösen megismertesse.

Rádió

SZERDA, OKTÓBER 18.

Radio Romania: 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemek. Radio Romania és Radio Bucuresti: 13: Időjelzés, sport- és egyéb közlemények. 13.10: Vasile Julea zenekar. 14: Hírek. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania: 19: Időjelzés, időjárás. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Hanglemek. 19.30: Kamarazene. 20: Hírek magyar nyelven. Radio Romania és Radio Bucuresti: 20.10: Cezar Petrescu előadása. 20.25: Hanglemek. 20.45: Hírek, sport. 21: Radulescu énekgyűjtemény. 21.20: Cutianu Emilia énekel. 22.30: Hírek. 22.50: Táncclemek. 23.45: Hírek idegen nyelveken.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, rend. 11: Hírek. 11.15: Gyermekdelélt. 11.4: A népek csatájának emlékműve. Előadás. 13: Laskó Emil énekegyüttese. 13.40: Hírek. 14: Les Béla zenekar hangversenye. 14.20: Időjelzés. 15.30: Hírek. 16: Piaci árak. 17.15: Önképfelóra. 17.45: Időjelzés, hírek. 18.15: Szalomea zenekar. 17: Liszt Ferenc élettársa. 19.30: Kuna Simi cigányzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Ezerantó előadás a magyar népművészetről. 20: Galánffy Erzsébet énekel. 21.15: Utolsó pányok. Történelmi hangjáték 3 felvonásban. 22: Hírek. 23: Pertis Pali és cigányzenekara. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.20: Hanglemek. 15: Hírek.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 19.

Radio Romania: 12: Időjelzés, vizállásjelentés, tartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemek. Radio Romania és Radio Bucuresti: 13: Időjelzés, rádióműsor, sport- és egyéb közlemények. 13.10: A rádió szalonzenekarának déli hangversenye. 14: Hírek. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek, valamint hirdetések. Radio Romania: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudománykrónika. 19.17: Hanglemek. 19.40: Hírek magyar nyelven. Radio Romania és Radio Bucuresti: 19.50: Olasz dalok. 20.25: Maria Marinescu Moreanu énekel. 20.45: Hírek, sporteredmény. 21: A szimfonikus hangverseny műsorának ismétlése. 21.15: A Filharmonia zenekar szimfonikus hangversenye. 22.10: Hírek. 22.30: A hangverseny folytatása. 23.10: Hanglemek. 23: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, rend. 11: Hírek. 11.20: Pakots József elbeszéléséből. Felolvasás. 11.45: A háziipar és a hordelem. Előadás. 13.10: Bak László zongorázás. 13.40: Hírek. 14: Szalonzene. 14.20: Időjelzés, időjárás. 15.30: Hírek. 16: Piaci árak. 17.15: A nyosház vendéglátása. Előadás. 17.45: Időjelzés, hírek. 18.15: Lakatos Tóni cigányzenekara. 18: Építészetiünk magyarsága. 19.20: Mandolinzenekar. 19.55: Háztartási tanácsadó. 20.15: Hírek. 20.25: Albert Ferenc hegedül. 20.50: Egy Shakespeare tragédia. Felolvasás. 21.25: Beszárta zenekar és férfikar. 22.40: Hírek. 23: Dohnányi Ernő és Kerpely Jenő szonata estje. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.25: Csorba Gyula és cigányzenekara. 1.05: Hírek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fűrdő és gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés és Házaság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cirtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata I. C. Bratianu IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik. (Corse mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Allást keres

Mosást, vasalást házakban, lelkiismeretesen vállal tiszta asszony (ügyszintén otthoni mosást is). Kovács, III., Vilhelm Mühle-u. 10. 1243

Alkalmazás

Mészáros és hentes segéd pár évi gyakorlattal, jó fizetéssel és teljes ellátással azonnal felvétetik. Kreiszb Lipova, No. 412. 1388

Lakás

Kiadó egyszobás, fűrdőszobás lakás. IV., Str. Sturdza 36. 1379

Nem érzi a drágaságot, ha a Maradékaruházban vásárol!

Most érkezett nagy választékban és minden méretben női és férfi tőlikabát és ruhaszövet. — III. Bul. Carol 5., szuterén, Doja-u. sarok

Háromszobás modern lakás kiadó, ugyanott balkonajto 130/260 cm. eszlingeni rollóval és 2 ablak eladó. I., Str. Brăniște 2. Str. Marghiloman sarok. 1386

Kétszobás udvari lakás, fűrdőszobával és mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. II., Piata Traian 8. I. em. 1387

Szép akar lenni?

Használjon KOLKA-féle *Ullom-tejkrémet, Ullom-tejszappant és Ullom-pudert, három színben. Kapató kizárólag a*

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Bratianu.

Adas-vétel

Ruhaszekrény és kihúzható ebédlő asztal eladó. IV., Str. Bolinteanu 14 szám. 1875

Komplett fehér háló sürgősen olcsón eladó. Megtekinthető délelőtt 8—10-ig és délután 1—4-ig. I., Str. Gheorghe Lazar 8. Weiner. 1842

Konyhabútor teljesen új és rekamiert eladó. Földi asztalos II., Str. Simion Barnutu 80, a 2-es villamos megállónál. 1384

Különjete

Képviselőt keres Bucuresti területére agilis, jó összeköttetésekkel rendelkező fiatalember, aki perfekt a román, magyar és német nyelvben. Cím a kiadóban. 1866

LEGJOBB MINŐSÉGŰ és legdivatosabb saját készítményű női, férfi és gyermekcipők

Pascu János cipőüzletében kaphatók II., Piata Praian Maroan vendéglő. Üzem: II., Strada Timocului Nr. 7. Javításokat olcsón és pontosan készítenek

Kitűnő pianó-akkordeonok harmonikák már 400 leitő!

Nagy választék az összes hangszerekben.

Eladás részletfizetésre is!

BRAUN A. Timisoara, I. Eugen de Savoya 10. Főképviselete és legnagyobb lera-kata a Hohner gyártmányoknak.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban